

3

فەننەپەر

گۇفارىكى ئەدەبىي - روشنىيىسى سەربەخۇيە

Salim
۱۹۸۷

فەندیل

گۇفارىكى ئەدەبى - رۇشنىرىنى سەربەخۇيە

ئاۋبە ناۋ دەردە چى

سەرنوۋسەر

مارف عمر گول

ژمارە «۲» كانوونى يەكەم / ۱۹۸۷ ز

سەردماۋە ز / ۲۶۸۷ ك

پیرۆزبایه

۲. ف. جال. ۱۹۵۷ / ۵ / ۳

به خوشحالی و تمامه زرویی یسه وه
پیشوازی ههردوو ژماره ی گوڤاری
(قه ندیل) مان کرد . بئ گومانیشین
له وه ی ، که وه ک گوڤاریکی خه بهاتگیرو
خزمهت گوزاری شه ده بی بهرگسری
پیشکه وتوخوازی کوردی ، له و شه رکه
پیرۆزه ی که که وتوته سه ر شانی شه و
گوڤارو بلاوکر او انه ی له سه نگیسه ری
پیشمه رگه دا ده رنه چن ، سوک ده کات .
بگره به هه نگاویکی پرچور شهت و
له خورانیستنیش له قه لهم ده دریت بۆ
کردنه وه ی خونچه ی ژان و ژوری شه و
ده نگه کپ کر او انه ی عاشقی ووشه ی
ره سه ن و پیرۆزن و تاشیستا که متر

هه لیکي شوا له باریان هه
هه لکه وتوو ، به شادی و دور له
قینی ره شی چاوی شو فـ سـ ا ر ا ن و
بازرگانان و فدرسانه رانی شه به
گه ل په روه ره که مان بیښه مه یـ د ل ن و
بلین :-

نا ... یو شه به یی دوو پرو ، نا هـ
شه به یی فاشیزم .

به لـ ... یو مرو وویستی ، به لـ ...
یو شه به له پیناوی گه ل و مه سه له
مه زنه کانی . شاعیریکي شوروی
به لـ :-

((.... نه علت له و شاعیره ی
له کاتیکا خه لک ره نج ده دن و شازار
ده چیژن

له سیمه ریکی تر بگه ری ((....)
ده که واته شه مه فاشیزم و شه وه ش
گیان و سه نگه ری به رگری ، شه مه
زولم و زوری و راوه دونان و کوشستی

به کومه ل ، شه وه شره له لویستی سه ختی
به گژد اچوونه وه .

به لئ ... ده میکه کاتی شه وه هاتووه
قیق له باق و بریقی فریوو ده رانه ی
شه ده بی فاشیزم و کونه به رستی
شه رخواز به پنه وه ، شا ده گاتسه
شه وه ی به زه لکاره بوکه نه که یه دا
رو بچین .

زور ده میکه شه وه به راوه ته وه که
شیر ، چیرۆک هه لویستن ،
چلونه یه تی هه لویستیش ، جوانی و
به دی نه رونی خاوه نه که ی ده سقا نیشان
ده کات .

به م بوته یه وه : که دوستانه تیا شادو
دوژمنانه شی لیوه به بار کسردووه
پیرۆزهایی له کاک (هارف) و ده ستی
هه موو شه وانه شره گوشم که لیم دوو
ژماره یه دا به شداریان کسردووه و
ده یکه ن .

هیوادارم له هه ولای دلسوزانه بیان
 که نه بپته وه و شیلگیرانه تر به ره و
 رووی نه و کوڅپانه بپنه وه کسه
 نه پانه وی ری به ره و ته به رزه که ی بگرن .
 باشکوډار تر بپته نه ده بی به رگری
 بپشکه و توخوازی کوردی .
 بابه پرشت بپت خامه ی دلسوزانه و
 راست گو .
 بابه رده و ام بپت (قه ندىل) ی
 نه ده ب و روشن بیری به رگری ، له
 دزی غیوینه رانی له میژینه ی داهینانو
 ره سه نایه تی .

گهواره اول

ب . ششماشت

به رداشی چه رخی چه بگره رد به
نه سپایی سوورای ، وه رزی پاییزی
هینا ، شه وه زهنگی بی دهنگه لسه
کشاند ابو ، قوشه نی سه رما هیرشی
دریدانه ی هینایه سه ر ولاتی چه وساو ی
دهستی ده ست دریزکه ر . خه زه لسی
خه فته تبار به وینه ی هه ژاری بی به ش له
نه شه وشنه ره نگه زه ردو داماو به هو ی
بی بزیوی و بی به رگیبه وه برستی لی
بر ابو ، هییدی و هیمن ده که وته سه ر
زه وی ژاکاو و سه ربه هه شرو چه موله ی
کلولی له د اگیرکه ر انهمه ی

نیشتمانه که مان ده نا ، مه کوئی چمکی
خه پائی بو به هارانی ره نگی و قیت و
قوژی ورشه و بریقه ی ته مه نی لاهه تی
رانه کیشرا ، به لام شاخ ! کات ژمیری
زه مان به زودواوه ناکشیته وه و پیری
پیر مه ینه ت چه ند خه فته هیته ره و شه
کاره ساته سروشته جگه پاشگه زی و
شه رنابخوی سه مه ریکی دیکه ی تیدا
به رچاو ناکه وی مه گه ره یوای به رینی
داهاتوو بو به ره ی خویناوله پیناو رزاوی
هه لوی هه لوه دا ، به رزه فری دوندو چیا ،
شاهائی به سامی له سه ر سینگه زه وی
به خشان بووه له ته شقی شامانیسی
ته ماوی جاوی گه ش و پرشنگی بریپووه
شاصوی بی پیرانه وه ی هات و شارات و
لاوه کی سه ره رزی و سه ره سستی و
زال بوون به سه ر قه لی روو ره شسی
بی به ش له بزه و به زه ده خویند ، شاخ
چ مزگینی به کی خوشه لاجوونی نه هاته

سال و نه مانی که متیاری خویشی تال ،
به هاواری به رزو ناله ی پر گاز ته خت و
به ختی گه ردوونی نه یاری هیئایه
له رزین و بانگه و ازی خویشوون و به کیه تی
ده گه بیه شاسمان .

ته رمی سپی تیشکی سهر که ل له و
ته نگوژه و تارماییه دا قری زیرینسی
به خسانی سهرشانی کردبوو ، وزه ی
رو انینی لیسری ، ته می خه فته و لاتسی
داگرتبوو گزنگی ، به به ساو خستبوو
خستبووه ناو گوری به سامی تاریکی و
مه نگیدا ، کلۆ کلۆ به فری سهر که ل
له پشت هه وری بوو چلکن تر له هه نه ی
شاهه زی می شک خووری لاوانی بالآ لاوای
بی سووچو به نا مابوووه به بی شوقره و
شارام ته ستمیره ی سزاو بریای لسه
چاو انیدا هه لده وهراند ، کازیبووه
ته نگوت ، هه تاوی به به ساو خوئی خسته
پاوه شی چیاکان و له هه ردی بی به ش

لە خوۆشی و شادی نزیك دە بۆۋە ، بە
ئەسپایی بەنجهی نازو بلورینی بە سەر
بەرجه می دلّ پەر لە ژارو بە ژارە یسدا
دە هیئنا ، کوئی دلّی پەر زووخی پیرە
دایکی دانه مرگاند ، بە فری دلّ پەر
قیناوی تە شقی ئاسمانی لوول دە دا ،
لە چاوانی سوورو پەر خوین تر لـ
پشکووی ئاگرینی دلّ برژاوو کوست
کە وتوو و رە هیئە ی بە فرو شلیتووی
نوقمی زەوی دە کرد ، لە سەر هەردە
نسر می بە سام چۆکی دانه ناو لە بەر
خوینە وە دە یگوت :- کە ی بێ تیشکی
نە ورۆزی رزگاری مینگو ؟ کێ بێ لاوکی
بە سۆزم بۆ بخوین و دلّی دە غەزدارم
بلاوینیتە وە ؟ شە مائی نەرمە لاوین
بە ئەسپایی کاکوئی لادا و تە ویلانی
ماچ کرد تا بیرە وەری تالی لە مێشک و
دە ماریدا لا بەری و برینی ناسووری
تە شە نا نە بیته وە ، پای سەبارد

ده پلور اندو جه سته ی رووتسی وه
هه تیوی بی شه نوا له بهر سه رما
ده له رزی، گوپکه چو گه لای دارستان
وه کو سه ری بی تاوان و بی خواوه
له ویزه جوئی ده کرده وه و ده ی وه راندنه
سه ر زه وی، رق شه ستورانہ کلسوی
به فری له گه ل خوی هه لنده سووړاند
جه سته ی قیت و قوژی چنارو سه ول و
نه وژوکاژي نه قشی زه وی ده کرد .

جگه له هه لوی پیر کئی بی سسه
گوپیاندا بخوینئ شه گهر پتر بژیو
له هه رد بستینو به کگرتوترین هیج
وزه و ته وژمئ ناتوانئ له شیطان
بله خشینئ و جه سته یان تیک بشکینئ،
به لام به داخه وه قه ل و تاقمه کانی روو
ره شی له بهر بژیوی مرداره وه بووه که -
یان ده هیلن شه و بانگه وازه له ناو دلی
میلله تا به جوانی جوئی خوی بکاته وه ؟

شہر ناخیوی :- شہری اعصاب .
ہلہ خشینو : بہہ زینو .

سەد سەخت

بەشەنگە ، خە باقە بۆتە چان

« خەلە »

لە ژێر باسەشك و لەنگیزەدا ، بە
دامەن و گەژو بەندەن و کێوانەو
لەرزەو ترۆپەك و لوتكە ———
كەشەكان هەلەت و پێ دەشتە
كوردستان ، جەنگاوەرە گیان لەسەر
دەستەكان بەو پەری لێ هاتوووی و
لەخۆبوردنەو رێ بە پێمێرد ئەگرە و
بەرەنگاری هێرەكانی خوای شەپ
دەبنەو ، بەزێپەك وەك پالە و انێكی
ئەفسانە هەریەكەیان ئەجەنگەن و
پێشەبەرە لەیەك ئەكەن كاتە
هەلەمەت و هێرشە دلییریان دوزمنی

خاپېنۆك و چاونه زېرېش زۆر هــــه
تۆسنى و ركونى .. تۆوى مەرگ و ترس
ته چيئن .. ته چاوى رق تيزاوه وه هه ر
گوندى ، په نا به رډو هېچك و دارى ،
هه موو شتى ته سوتين ، ته روخين ،
نه با پيشمه رگه يهك ، قاره مانپك
هويان له پاريزد ابى .

مەرگ و له ناوچوونيان لــــه چاوى
هه ركوردى ته مېنن هويه كوشتن و
خوين رشتن و شازار ، تــــالان و
نهره دهوى و شاو اره يى يان به روه و ا
ته زانن .. هه هوو چه كى به كاردين ،
فروكه ، تانك ، توپ ، مووشــــهك
ته نانه ت چه كى كيمياوى .

له گهل ته وانه شدا هه زاران داو و
جولاته نه ي ته غره و فرييدان دانه پوكه و
په يمانى دروو پلى هه لندراو .

به لام هيجيان نه زورو ستــــهم ،
نه پيلان و فيل ، نه چه كى نوئ و ژارى

كىمباۋى ئاقوانن بېلىسى شىۋىش
دامركىنى .

بىرواي پۇلانىنى نەتە ۋە يەكى قال بىروى
بىرى كوردايەتى ۋ خەبات لە ھەمىو
ھىزىك بالاترو پتە ۋ ترە ۋ كەللىسى
گە نىۋى ھەردا گىركەرى لە ئامىتى
سەرسەختى پىشەمەركەدا ژىرپىنى
ئەكە ۋى .

باسرىشك / بەفرو باران بەباۋە .
لەنگىزە / باۋ بارانىكى زۇر .
رۇد / ھەۋرازو لىزايسى .
پىمىرد / فرىشتەى گىيان كىشان .
بەزىپك / بەزە بىرو زەنگ .
خاپىنۇك / فرىودەر . ھەلخەلە تىنەر
چاۋ نەزىر / ھەسود .
تۇسىن / سەركىش .
ركونى / رق ھەلگرو بوغزاۋى .
جۇلاتەنە / داۋى جالجالۇكە .

قۆمەرە

ب. كۆزانی

چەند رۆژىك بوو ھەستى نە کرد نساو
 نساو تەزووبەكى خوش بە لە شـىـدا
 گوزەر نە كات ، تروسكەى ھىوايىك
 بەر چاوى رەش و تارىكى روونـاك
 كردبوو ھە . . لە جىياتى داخو كە سەر و
 خوڤو اردنەو ھە ، خەپالى خوش و تەپو
 سەر ، شەوانە دەبوونە لايلايە و
 بەرەو جىھانى خەوشى سەوز و سـور
 رايان دە پىچا .

ئەو رۆژە چوست و گورچو گۆلانە تر
 كاری ناو مالى ھەلە سورپاند . . ھەر
 جارى نە چوو ھە دالانە كە ، لە پـەـر
 شاوینە كە رانەو ھەستاو چەند ساتىك

سه رنجی خوئی ده دا .. دایکیشی
ههستی بهم گورانه ی گردبوو ، له بنرا
به سیله ی چاو ته ماشای ده کسرد .. له
دلّه وه له بهر خوا ده پاراپه وه کسه
ناشومیدی به روکی کچه که ی به رد او به
شاواتی خوئی بگات ..

قومری قهیره کچبوو ، باش له خو
گه پارابووه .. که نه فتی وشه که تی پیوه
دیاربوو .. لوچی په ژاره و خه فته و
که ساسی روخساری زه ردی شه قل
گردبوو . هه رچه ند له ش ولاری گوشستن
بوو ، به لام کزو ده لب ده هاته به رچاو .
له کاری موبه قی ببووه ، به ته مابوو
گوره وی په که ی ژیر ده ستی ته و اوبکات ،
هاته وژووری .. له بن هه یوانه که ،
جاریکی دیکه ش چووه بهر شاوینه که ،
به ووردی سه رنجی روخساری خویدا ..
به هه نگوچکی کراسه که ی شاوینه که ی
سرپه وه .. نیگای برپه ناو چاوه

شینه کانی ... پیلوه کانی که وتنسه
 سه ریه ک .. وه ک په یکی خه یالی به دواي
 سه رده مانیکدا بگه ری که خه لک سه
 مه زره تی دیتنی بیوت ... به قسه ی
 دلیکی ، شوخو شنگه و نیاز داری وه کو
 قومری که م هه بیوه ... به لام نه خوشیه که ی
 نه وی سالی نه وها دای ته پاند . وای
 لی هات که سی به ته ما نه بیوو !! له پر
 بوژایه وه ، چاره کپه کانی پر شنگیان
 تی که وته وه .. خوین په ری به وه لیوه
 قه پتانی په کانی خه لکی شاوایی به
 لایانه وه سه یر بیوو (قومری)
 هه لساوه ته وه و داره داره ده کا ...
 هه بیوو تاکو به چاوی خوی نه پیدیتها
 بیروای نه ده کرد .

نه خوشی به که نه و وه خته توشی
 هات که (هه میدی قاچاغی) نه ستی
 له گه ل (سمایل) ی بهایی تیکه ل کردو
 به هاوبه شی که وتنه مامه له ی قاچاغ .

هه هوو ده يگوت توومري چاوي پييس
ته نگاوتوويه تي .. هه هوو ده يگسوت
خوای خدري شاموزاي گرتي ، کسه
به لينيان دابوو بيده ني / شيسستا
لوي په شيمان بونه تهره ..

له نيو جله ره شه کانيدا روخصار و
ده ست و په نجه ي سپي تر خويسان
ده نواند ، ده ميک هوو ته وها له خووي
وورد نه ببووه .. په رچه مي له سهر
ته ويلي لاداو له پي نياي که وته سهر
ته له موويکي سپي .. دلي به توندي
راچه ني .. ره نكي سوور هه لگسه رله
پاشان زهره هوو .. پيلوه کانپي
که وتنه سهر يه ک .. په نجه ره يه کي ديکه
له ناو ميشکي کرايه وه .

ده مه دم و گاله گالي باوکي و دايکي
وه کو زايه له ي ده نغيکي دوور ، په رده ي
گوږي ده لهرانده وه .. بهرله وه ي
دوا کارواني ريځ نه هاتي بيري ،

باوکی به سەر دایکیدا نه پراندی و-
- چه ند جارم هین گوتی ! نه گه رکه سیک
لیمسی پرسسی مه لئ چۆته نه ولا . وامه لئ .
نه ویش به خوین ساردیه وه وه لامسی
دایه وه :

- شاخر پیاوه که ، نه و کاره ی تـو
نه یکه ی شاشارددرپته وه . . خوچارپک و
دوان نی به ، تابه دروین پینه سه ی
بکه یین .

- شای ! وه ره له گه ل نه مه تیکه و
فرکه ! کجی خو دروی مه سه حـه
گوناح نی به .

که مێک پینه نگه بوو . . باوکی داوای
جای کرد . . نه یویست قسه کانی له
کورته سیرپته وه ، به لام نه مجاره بیان
دایکی وازی نه ده هینا . . هه رده یگوت و
نه یگوته وه :-

- توخوا سهیل نه واز له و شیشه
پینه ، نه وه به ناو سال که وتی

نانیک هه رده بئ بیخوین .. به قسه ی
شهو شه و مه که ، شاخر له هه میسیدی
قاچاغچی ته مین نه بووی ؟ |

هه میدی قاچاغچی یادگار یکی تال و
پیر ناسور بوو .. دوازه سال بهر
له هه نووکه بوو هه میدی قاچاغچی ده ستی
شه و خیزانه ی پیری ، هیش تاش برینه که
سارپژ نه بووه .

هه رکاش قومی له ناوگیژه نسی
بئ بنی خه پاله کانیدا سیمووری
نه خوارده وه ، رووی گرژو مۆنی هه میدی
قاچاغچی لی به ده ر ده که وت .. وه کو
مۆته که ی ترسیکی شه ستور هه ردو
شانی قورس نه کرد .

شه کاتانه ده روونی (قومی) ی
نه بووه هیللانه ی دوو شتی پتچه وانه و
دژ به به ک . خوشه ویستی و رق ، هه ز
له مردن کردن و توانه وه به په روشه وه
بوون بوخودو زات .. هه موو گه رده کانی

ناخ هه لئه چوون ، شه پۆلى هه سته
 نه لئه مه كانى دل ته جمان و په نگیان
 نه دایه وه . . نه مار نه مسمارو ری ری
 نه سووړانه وه ، نه روښتــــــــــــــــــــــن ،
 بـلاو نه بووښه وه ، پاشان گوشاره كه
 كه م نه پووه ، نه بووه هه لميكي شیداو
 له جاوه شینه كانی قومريدا دلـوـپ
 دلـوـپ هه لئه وه رین .

هاته ژوره وه و هه نځاوی له ولای دایکی
دانیشت ، بهن و شیشه کانی ده ست
دایو ، له گه ل گوره وی چنیدا ، بالنده ،
گپړخو اردووی خه پاله کانی شیر و نه وی
ده کرد ، نه و روژانه ی هاته وه بیاد ،
دایکی پیی گوت ، باوکت تووی پيشکه شی
خبری شاموزات کردووه . . که نه مه ی
بیست ، وه کو هر کچیکی تازه هه لاتووی
سړک شهرم دایگرت و به ک پیی بلنسد
هوو و ماوه به ک خووی ون کرد . هه رچه ند
له دهر ونه وه نه م قسه به ی پیی شاخووش

نه بوو .. چونکه هېچ کورپښکی دیکه ی
له دلدا نه بوو .

به په نجه شوشه یی په کانسی ،
په رچه مه خورمایي په که ی برده وه ژیر
له چکه که ی و پاشان هیڼایه وه بهر
چاوانی ، نه تگوت له ته له ———
سپی په که نه گه ری .

دایکی که خه ریکی بهرگه نیمه ریک
بوو ، سه ری هه لېری ، که سه رنجی
کچه که ی دا کسپه په ک له جگه رپه وه هات ،
به لām به بهر خوی نه هیڼا ، نه وه نده
نه بی گوتی . —
— مووی سپی به نه رهینان زیاد نه کات
روڼه گیان ، من وام کرد بوږه زوو قژم
سپی بوو .

ته ماشایه کی زولغه به له که که ی
خوی کردو شاخیکي هه لکیشاو سه ری
خسته وه بهر دورمانه که ی (قومریش)
نه ستی دایه وه گوړه وئ په که ی شیشه کان

هینده به خیرایی له نیو به نجه کانی
 ده جولانه وه و شه و ده ست و شه و ده ستیان
 ده کرد ، نه ده پیتران چلوئه . شه و
 گوره وی یانه ی قومی ده ی چنوه مه میته
 پاره ی باشتریان ده کرد . . . کاتی خوئی
 گوره وی به کی بو هه میدی قاچاغی چنی
 بوو ، که به نموونه به خه لکی نیشان
 ده دا . دوا جار که هاته وه ماله وه بیان
 بهر له وه ی به به کجاری ون به
 گوره وی به که ی له پی بوو . هینده ی
 بیا هه لگوت قومی شاره قه ی شه رم و
 شانازی ده رد ا . . شه و جاره شه به و
 هه مید داوای له باوکی کرد بجیتسه
 شار شه و مه کی قاچاغی بو بکری ،
 دایکیشی چوو بووه بانگی . هه میدی
 قاچاغی فورسه تی شه وه ی هینده
 که میان له مال نه بوو قسه ی له گه ل
 کرد ، خوشه و بستی خوئی عه رز کرد ،
 پاشان به لینی پی دا له باوکی

خو از بېنی بکات ، (قومری) هزی لسه
ه مید نه ده کرد ، به لām چونکه خوئی زور
به دوستی بایی دانه نا ، پروای کرد .
گوره وی به بیتابه بیتا در بوتر نه بوو ،
شیشه کان شارامیان نه ده گرت .

x x x

دایکی له په نجره که وه سه بیریکسی
ده ره وه ی کرد ، ته پۆلکه و گرده کانی
بینی تارای سه وزیان پۆشیبوو
له ژورتر لوتکه بلنده کان — پی
نه چوونه وه .

|| زبانی شار له به هار اندازیند انیکه
بوخوئی || .. شه ورژه چاوه ریڅ
گه رانه وه ی سمایل بوون .. قسه ت
هینده دوانه که وتبوو قومری و دایکی
دلّیان که وتبووه قرت و قرت . سه پیری
یه کدیان نه کردو به نیگای سه ره پی بیانه
نیگه رانی خویشان پیک نه گوت .
شه ودره نگانیک له در اوسیکانسه وه

هه والی هریندار بوونی حمایل
گه یشت ... سه ره تا گوتیان هرینه که
سوکه ، پاشان بلوووه له نه خوشخانه
هه مهلیات ده کری . به لام که شه و قسانه
ده کرا ، دانه روژیک ده بوو حمایل
گیانی ده رچوو بوو .

x x x

تاکه شروسکه هیوای قومری ، که
ده روونی لیلا و ته م داگرتووی روناک
ده کرده وه ، په یدا بوونی هه والی خدری
شاموژای بوو . خدر پاش و پیران بوونی
گونه کانی شه و بناره که سرنه پیده زانی
سه ری وه کوینه ری داوه . چهند سال
بوو له گهل مامی هاتوو چوپان ناما بوو ،
پاش شه وهی مامی ده ستی دایه مامه له
له گهل هه میدی قاچاغچی ، پشتی له
خدر کرد .

به گه یشتنی هه والی خدر قومری
ره نگ و رووی گه ش بووه ، قه ده ریکی

هين چوو خدر نامه يه كي ديكه شي گه پشتو
تيايدا نووسيووي ، له م نزيكانه
سهر دانيكتان ده كه م . .

پاش ته مه قومري پتر له خووي
ده خفت . . زوو زوو نه چووه بهر
شاوينه . . زوري سهرنج ده دايه بهرو
قزي خوئي ، به لام له و تاله مووه سپي يه
چاران زياتر هيجي ديكه ي بهرچاو
نه ده كه وت .

خونگه خدر ۱۱۱ بگه را بایه ۱۰۹

قومی بخواستایه

(لیدوانیک له سر چیروکی قومری -
نووسینی / ب . گوران)

« مارف عمر گول »

دیاره (قومری) ته نیا به خه یال دلی
خوش بووه ، شه وه تانی چیروکنوس ده لی ؛
(خه یالی خوش و ته پرو بر ، شه وانسه
ده بوونه لایلاه و به ره و جیهانی
خه ونی سه وزو سوور رایان ده پیچا) .
سه رنج به ده نووسه ده لی ؛ (به ره و
جیهانی سه وزو سوور) . خه ون و

واقع جیاوازن له یه کتر ، ته وه ی لسه
واقعدا هیه رووداویکه رووده داتو
ده بینری . به لآم مه رج نیه خسه ونو
خه یال بینه دی ، به لکو بیرکردنه وه یه
له داهاتوو .

که راته زانیمان قومری ته نها به
خه یال دلّی خوشه . له بیرى خوییدا
دونیا یه کی دروست کردوه ، وه ک چون
شاره زووی ده کات . دایکی هه ستی
به وه کردوه ، ته و روژه دلّی خوشه
(قومری) به که یف و زه وق بی . قومری
قهیره کچه و ته مه نی زور بووه ، هیشتا
بوخچه ی نه کراوه یه ، به لآم چسـون
بوخچه یه ک ؟ پر له شت و کون و که نه فت
بـوو !

قهیره کچیک باش له خو ی گه رابیته وه
راسته شواتی زوری له دلدا یه ، به لآم
هینده دلته ر نیه زوو زوو بچیته بهر
شاوینه ، به لکو کچیک له ته مه نی

هه رزه كاریدا زۆر ههز ده كات خۆی
له ئاوپنه دا بهینی . ته گهر بلیین
قومری ره مزی مه سه له یه كه . ته وا
چوونه بهر ئاوپنه ، ئاوپدانه وه یه
له ر اهردوو بو چاك كردنه وه ی كه م و
كوپی و به خۆد اچوونه وه .

ته وه تاتی نووسه ر نه ئی : (جارێکی
دیكه ش چوو بهر ئاوپنه كه) نازانم
ته و قه یه كه چه كه كاتی خۆی ته وه نه
جوان بووه (كه خه لك به عه زه تی دیتنی
بوون) بو ماوه ته وه ؟ بلیی خـ
شاموژای خووشی ویستیی و به یه مانیهان
به یه كتر دایی ؟ ته گهر قومری ره مزی
مه سه له یه كه بی ، ته وا خدر رزگاری
ده كات . ئیعه هه چ به لگه یه كه مان به
ده سته وه نه كه خدر ته می خـ
ویستیی ! ته ی كه واته كچیك (خه لکی
به عه زه ت دیتنی بووین) چـ
ده مینیتته وه ؟ تو بلیی دایك و باوكی

زۆر خراب بوو بێتن و به که سیان
 نه دایه ؟ له مه شیاند ا هیچ به لگه به ک
 همان به دهسته وه نه . ته وه تانی
 دایکی له وه زعی ئیستای کچه کسه ی
 نارازییه و خوی شیعتیراف ده کاو ده لی :
 (شوخو شه نگ و نازداری وه کـــو
 قومری کهم بووه) . دیاره دایکی
 قومری دایکی مه سه له که یه . قومریش
 ته گهر نه خوشی به که ی ته و سالی
 که هاوکی له گه ل جه میدی قاچاغچی
 ده ستیان تیکه ل کرد و ای لی نه کردایه
 و ای به سه ر نه ده هات . ته مه سه ره تای
 دروست بوونی کیشه که یه . ته ی خو
 نوای چاک بوونه وه نووسه ر ده لی :
 (له پری بووژایه وه ، چاوه کپه کانسی
 پرشنگیان تی که وت) . که واته ته گهر
 قومری نه گهر پابسته وه دوخی جوانیه که ی
 جاران ، ته وه هه ر شوخو شه نگو
 نازدار بووه . ها په ری خوایی نه بی

به لām جوان و شه نځه پي . دياره شوخي
واقه ت دانامپيښ . دياره قومري ،
که م و کورې زور تپدايه . ته گه
ره مزي مه سه له په کيش پي ته
مه سه له که ناته و اوې و پي نه گه پشتن
له خوږدايه .

سه يره ! که قومري تاله موويه کي
سپي له سه ر خوږدا ده پيښ و دلبي
دانه خوږپي . چيروکنوس ده لپسې :
(په نجه ره په کي ديکه له ناو ميشکي
(+) دا کرايه وه) ، ته گه ر په نجه ره په کي
ديکه ي ليتوه بکريته وه که واته ، له
ده لاقه په کي تريشه وه رووناکي ده چپته
ميشکي په وه ، ته گه ر رووناکيش بچي ،
که واته ، پيري شالووزو جه نجال نيه ،
پا ته وه تا چيروکنوس ده په وي پلي که
قومري هه ستي کرد به ره و پيري ده چي
کيشه که ي شالوزتر بووه ! ده بوايه
چيروکنوس شاگاداري ته م لاپه نسي

بواپە و شتىكى تىرى بولسا ، نىسەك
بەنجەرە .

باۋكى قومرېش بە حۈكۈمى ئىشەكەي
كە قاچاقچى چىقىپ بە ھېچ لەخەمىسى
كچە كەيدا نىيە ، مەبەستى ئەو قازانچ
زىياترە . چىرۆكنوس لىيە دا باشى بۇ
چوۋە ، قاچاقچى بەكى چاۋچىنۇك ، كەي
ژيانى ئالوزو ئىحساسى كچى خۇي ،
ياكەسى تىلى دە خۇيىنىتەرە . قاچاقچى ،
دروژن و قورمىساغ و بىن بەلئىنە ، ھەر
چەند قۇلى ئەم و ئەو بېرى گۇۋى ناداتى
لە لاي ئىمە زىياتر كە سانى نىزىكىسى
سنوورى سىياسى نىوان دوو دە ولەت
پا چەند دە ولەتتىك لەكاتى كۆنتىرۇل
نەكرىنى سنوورەكاندا فرىت دىنن و
خەرىكى قاچاقچىتى دە بىن . دىيارە بارو
زىروفىكى ئاشاسايسى لەگۇردا يە ، بۇيە
(سىمايل) و (خەمىد) بىش شانىيان
داۋەتە بەر قاچاقچىتى ، بۇ زىياتر

نه سگير کردنسی نه وه ی مه رامسی
خوبانه نه و ریگه پر که ندو کو سپه بیان
گرتو ته بهر، هه تا مردنیشسی
به دواوه یه، نه وه تانه (حه مید)
ده مینى و نه (سمایل) یش دوا جار
ده گه ریته وه نیو مالى خو ی .

(۱۲) سال له مه و بهر (حه مید) ی
قاچاغچی بو نه ستی نه و خیزانسه ی
هریوه ؟ نه بین چی کردین ؟ نه مه
جه وه ری چیرۆکه که یه . دیاره (سمایل) ی
به شیمان کردو ته وه که (قومسری)
نه دن به خدری شامو زای، (سمایل) یش
نه و پاشکشه یه ی بین بهاشتر هووه ،
بو قازانجی هو ی، به لام نه نجامه که ی
واشکایه وه خو ی سه ریشی فه وتا و
قومریشی بهر سه غله تی شسه و
نه هامة تی به که وت .

چیرۆکنوس به لگه یه گمان ناداته
ده ست، نه گهر ده ست هرینه که ی

ئەو ھەيى ۋەستۈۋىيە تى بىنىر يىتسە
خۈازىيىنى قۇمىرى ، ئەو ھە (۱۲) سىال
زۆرە ھۆ چاۋە پروانى نە ماۋىكە خۈازە لالا
قاچاغچىش يىت ، چۈنكە نرۋو ھەيى
بەل يىنى زۆر ئاسايى يە لەلەي كە سانى
ۋا . ئەمە دىمەنە ھە ئىسە ھە ھە
ھەلە ھە شىنىتە ھە كە قۇمىرى چاۋە پروانى
خدرى ئاموزاي ھۈۈ . يائە ھە تا ئاش
لە خە يالىك ۋ ئاشە ۋان لە خە يالىكى
تر . قۇمىرى چاۋە پروانى خدرى ئاموزاي
دەكاۋ دايكى ۋ ھاۋگېشى چاۋە پروانى
خەمىدى قاچاغچى !

خۇ ئەوان گىفتيان بە خدر دابىو
قۇمىرى بەدەنى ، ئەمىش پىي ناغىسەش
نە ھۈۈ شۈۋى پىي ھىكا ، زۆر رقىشى لە
خەمىدى قاچاغچى ھۆتە ھە . ئەو تانى
(ھەر كاتتى قۇمىرى لەناۋ گىژە نىسى
پىي بىنى خە يالەكانىدا سىـــــــــــــــــوۋرى
نە خۈاردە ھە ، رۈۋى گرزو مۆنى خەمىدى

قاچاغچى لىق بەدەر دەكەوت . وہ كو
موتەكە ترسكىكى ئەستور ھەردو
شانى قورس دەكرد) .

قومرى ، ھەر بەشومىدى خىدرى
شاموزايە وہ شەوورۇ تەواو دەكات .
(شەوورۇ انەى ھاتە وہ ھاد ، دايكى
پىرى گوت ، باوكت تۆى پىشكە شى خدرى
شاموزات كىدو وہ) و (ھىچ كورپىكى
دىكەى لەددا نەبو) . كەواتە
كىشە لەنپوان خدرى ھەمىد دايە
لەسەر قومرى ، بەلام قومرى (۱۲) سال
چاوە پروانى تەواو ماندووى دەكات ،
تاواى لىق دىق سەرى لىق سى دەپى .

ئەگەر قومرى بەشومىدى خىدرى
شاموزايە وہ شەوورۇ لەيەك دەكات ھا
ھەمىدى (قاچاغچى) ش (خۆشە ويىستى خۆى
پۇغەرزىكەت) . ھا (خۆى زۇر ھە
دۆستى ھابى قومرىش بزانى) نەدە ھوايە
تووشى راپايى ھى ! ھا شەو تاقومرى

هیچ شومیدیکی به گهر پانه وهی خستری
شاموژای شه ماوه و ناچاره شوو بکات !
ناشزانین خدر بو دیار نیسه ؟
به لگه به کمان به دهسته وه نیه ، دیاره
که گونده که بیان ویران کراوه ، بهووه
به پیشمه رگه . شه گهر قومری ره موی
مه سه له به ک بی شه و پیشمه رگه شه
شورشی مه سه له که به .

به لام سهیر له وه دایه ، شه گهر (۱۲)
سال له مه و بهر حمید داوای قومری
کردی ، له ماوه ی شه دوانزه ساله دا
خدر چون هیچ هه و الیگی نه بهووه ؟ خو
نازانین شه گهر گیرایی و له زیندان
دهایی ؟ خدر که نامه شی ناردووه بو مان
روون نیه ، له کوپوه نامه ی ناردووه ؟
که حمید به قومری ووتوه خوازینیت
نه که م ، شه گهر چی قومری خوشی به
چاره ی حمیدی قاچاغچی دا نه هاتووه ،
نه بهوایه روی گرژ بهوایه . . نه که له

حاله تيكي نه فسي و اداهي و شاگساي
له خوي نه ميني گوره وي به كه دريژ
بيته وه و هر به رده و اميش بي له چنين .
نه مه حاله تي كچيكي هرزه كار له
كاتيكي بي شاگاييدا ، نه ك حاله تي
قه بره كچيك كه سه ري لي سي بووه و
رقيشي له به رانه ره كه ي بيته وه ! .

نه گهر خدر له پاش و پرا انكر دني
گونه كه بيان هيچ هه و اليكي نه بي و كه س
نه ز اني له كوي به ؟ چون نه تواني
بليين شير مامي (واته باوكي قومري)
پشتي لي كردووه و خه ريكي
قاچاغچيتي به ؟ خو خدر هيچ هه و الي
نيه ؟ به لگه مان چيه بو شه وي مامي
پشتي لي كردووه ؟ نه بو ايه خدر
له و ماوه دوورو دريژه دا خه ميكي
بخوار دايه و هه و اليكي بناردايه .

(چهند سال بوو له گه ل مامي
هاتوو چويان نه مابوو) . باشه كه

خدر نوای ویران کردنی گونده که بیان
هاتووچوی نه مابوو ، ئەی هە و آلی
هە بوو ؟ دیاره هە و آلی هە بوو و نامه ی
تری هاتوو ، چونکه ، (خدر نامه یه کی
دیکه شی گه یشت) . دَلنیا بووین
له وه ی خدر له کوێ یه و ئەوانی هەر
له بیرە ، ئەی ئیتر (سمایل) بو پشی
له خدر هە لکردوو ؟ خدر مه به ستیتو
سەردانیان بکات (له م نزیکانیه
سەردانیکتان ده که م) . ئیتر بو
ده بی نیوانیان تیك جووبی ؟ هیچ
به لگه یه کمان به ده سته وه نیه . ره فگه
خدر پیشتر تاقه نامه یه کی تری هاتبی
چونکه جیروکنوس ده لی : (نامه یه کی
دیکه شی گه یشت) . ئەی بو ده بی
بلی سەردانیکتان ده که م ؟ بو نالی
دیمه وه لاتان . که واته خدر دَلنیا نیه
له وه ی ده گه پشته وه و قووری ده خوازی !
هیچ به لگه یه کمان به ده سته وه نیه که

خدر به په روښه بؤ قومري !
که واته خدر له زیندا نا نیه ، دیاره
پېشمه رگه به و نه میتوانیوه له و ماوه
دوورو درېژده دا چنده والیک پیاچه ند
نامه به ک پنیړی یا دینه نی به ک بکات .
له دواي نامه که ی خدر شتر قومري دلای
خوش بوو (پاشنه مه قومري پتر له
خوی نه خفت . زووزوو نه چوو بهر
شاویننه ، زوری سهرنج نه دایه سهر
قری خوی ، به لام له وتنه مووه سپیبه ی
چاران زیاتر هچي دیکه ی بهر چاو
نه ده که وت) .

تکایه سهرنج بهن له سهره تاوه
چیروکنوس ده لی : (دایکی پیوی گوت ،
باوکت توی پېشکه شی خدری شاموزات
کردووه ، که نه مه ی بیست وه کـــو
هر کچیکي تازه هه لاتوی سړک شه رم
دایگرت و به ک پی بلیند بوو و ماوه به ک
خوی ون کرد . هه رچه ند له نه روونه وه

ئەم قەسەدە ی پێ ناخۆش نەبوو (.
 تەکایە فەیسەنەو سەرئەنج بەدەن :
 (وەکو هەر کچیکێ تازە هەلاتوووی
 سەرك) . کەواتە کەنیازیان وابوو
 قومی بەدەن بە خەری شاموژای ، قومی
 کچیکێ تازە هەلاتوو و هەرزە کاروبەگەر
 بوو . لە و ماوەیەدا کە قومی
 سەری لێ سەپى بوو و بوو بێتە
 قەیرە کچ ، زەمانیکێ دوورو درێژە ،
 سالانیکێ زۆرە ، ئەم هەموو ماوە
 دوورو درێژە هیچ هەوالتیکێ خەسەر
 نەبوو ؟ دەبواوە وائەبواوە .
 بەدیوێکی تردا ئەگەر لـــــــ
 چیرۆکە کە ورد بێنەو ، قومی رەمزی
 مەسەلە یە کە و کێشە لەنیوان (حەمیدی)
 قاچاغچى و (خەری) شاموژای دایە ،
 لەسەری . (سەمیل) ی باوکى قومی بەش
 لەگەڵ حەمیدی قاچاغچى دا نەستی
 تێکەڵ کردووە و سەمیلێک کە باوکى

مەسەلەكەيە ديارە كارىڭكىسى زۆر
ئابەجىي كىردۈۋە كە بىشتى لىسى
ھەل كىردۈۋە پەشيمانە لەۋەي قومىرى
بىداتىسى خىلى
قىسومىرىش خىزمەتتىكى بەكە سىڭكىسى
ناھەزى ۋەكۈ خەمىد كىردۈۋە بەرھەمى
نەستى خۇي داۋەتتى .

خىر رەمىزى كەسىڭكى تازەيە لى
زىياندا ، تازەۋ خۇمانەيە چۈنكى
شاموزاي قومىرىيە ، پىشىنان وتوپانە
(پاروۋ لەنەم بەرپىتەۋە بۇ كۆش
باشە يانەكەۋىتە كۆش) بۇيىسى
چىرۋىكنوس قومىرى بۇ خىرى شاموزاي
بەرھەۋا نەبىنى . سىمايلى باۋكىسى
قومىرى ۋە خەمىدى قاچاغچىش ئوۋ كەسەن
لەيەك قۇشاغى يەكتىردا ، بۇيىسى
ھاۋبەشەن لەسەۋداۋ مامەلەياندا ،
ئىتر قومىرى لەسەردەمى خەمىد داۋىۋ
شاۋبەنى يەكتىر بىن يانەبەن ئەۋا ھىچ

خەمى ناخۇن ! تەنھا داىكى مەسەلەكە
خەمخۇرى كچەكە يەتە .

چىرۆكەكە سەركە وتووتر نەپس
تەگەر چىرۆكنوس بەم جۆرە تەنجامەكەي
بەنبوۋە چلى جى نەھىشتايە و خىدر
گەر ابايەو و قومرى بخواستايە .
تەوسا شىمەش دلخوش نەبوويىن و
نەچوويىنە سەر شايى خدرو قومرى ،
بەلام شىمە دلنيا نين لەو ەي كەخدر
نەگەر پتەو ەو لە (۱۰۰%) قومىرى
نەخوازى .

تەم چىرۆكە زياتر ەلەگىرى ،
بەلام لىرەدا كوتايى بەقسەكانىم
دىنىم .

کینه و اقیانوس پیرۆز

پیرۆزکی: «بشار»

دەست بە ئەژنۆ لە لا تە نیشتی توله ری
هاریکه تۆز اوپه که وه دانیشتبوو،
هەردوو پاسکه لاوازه کانی کردبووه
هەشارگه ی سه ره کاس و قورسه که ی،
لەنێو هەردوو لاقه ره ق و تەقەکانیە وه
چاوه گەم مینه کانی بریپووه شسه و
میرو له سه ره خته ی هیژی له خـوـی
بریپوو بو گو استنه وه ی قە باره به کی
له خو ی زلتر، زۆر وورد بوو سه لام
چاوگه ی هەموو لیژمه ی خەمه کانی کون
به ست کردبوو و گشت خەم و په ژاره
د اچۆر اوه کانیشتی گرتبوو به نه مه وه و
به نه شتی پانو به رینی گه رمیانـ
ده یکرد به کیش .

گرمه به کی چاوه پوانیکراو زنجیوی بهیر
کردنه وه ی پجری وهرک راجله کاوچای بریه
نه و دیو گرده لاسووتاوه کسه ی
به رانبه ری به وه (وه خوا نه مسه
سزگه و ته که بی ۰۰۰۰ و انه وی نارمی
کیورایتان دایی شاوا) نه مجاره شیان
ووروی می خه م سه رتاپای خوینی د اگرت
برو سیی به کانی نه خشاو به تال تال
موی ره ش هیئا به به کداو فرمییک
لاروومه ته چرچو لوچه کانی ته پرکردو
جه سته ی گیانی له شاره قه نیشت و
لیوه هه لهرپرکراوه کانی کروشت .
شالوی بهیرکردنه وه ی داستانیکی
بی کوتایی و له بن نه هاتووی ره ننگاو
ره ننگه هوو به روخی رووباردا شوپ
نه هووه و بنی نه ریاو ثوقیانومه کانی
به ی نه کردو نه نه هاته نه ری .

خوی نه گهر گوچانه که ت لسی
بشاردایه ته وه ره شه بایه کی توند

هئ سئ و دوو به ده ما ده پخست
لئ ده بهه خوله پیزه و ده گه رایسه وه
دامتینی دئ و هه موو سه ره به سازو
چه کداره کانی ده کوشت و شینجا خوئی
ده ته کاندو پئی ده ووتن ده بخون له به ری
گوری گیانستان هئ تین شاو ایسه که مان
ته پرمینن . جاریکی تر له گه ل لاوه کانی
دیکه دا ده چوونه سه ریان و شپرزه بیان
ته کردن و راویان ته شان و شینجا
ده ستیان ته گرد به ناشتینی که لاکه کان و
کوکردنه وه ی ده متکه وته کسان و
خوشاماده کردن بو گوته کیکی تر .

دەستە سىرە گول گولەكەي دەرهىنار
 ھەردو لارومەتى پى ووشك كرده وە ،
 بەلام دلۆپە فرمىسكى ژىر ريشە دريژە
 سىپى يەكەي وەكوو سورمە لەگەل
 خوڭەگەرمەكەي گەرمياندا دەجەنگا ..
 ھەموو گىيانىك لەكوچد آھوو دوکەلى
 سىپى سىپەرى ژان و رقى پىروزی پى

به زه بی شه و خه لکه بوو به له په کوتی
به لای شانی راستیا گوچانه که ی بهر
ده ست که وت نوکی گوچانه که ی گیوکرد
له ناخی زه وی و گوریدا به خوی ، هر
چه ندی کوښا نه یتوانی راسته و پم
بوه ستی (بو چن روژی شه پویمه
شار خه تا شه هاتمو هر شه وه بی
شه قم نه شه ورد شه ی نیمه مین روی
بکه مه کوئی ؟ په نا بو کوئی بوه م ؟) .

نص و نصو

۲. ف. جال

۱- مامه له

گيانى يهك پارچه شاره قه هوو ،
 له تينواندا زمانى بهمه لاشووييه وه
 نوسابوو . چارى هو سيبه ريـك
 ده گيپرا ... له بهر ده ... زله كان ...
 به هه ناسه بركي و دلخوشي به وه .
 - ثم كاتهت باش .
 ثم : (مه تاره شاره كه ي خسته ژيـر
 رانى و به يزارى به وه :
 - به خير هي .

(ماوه يهك هي دهنگى ته موزى قه د
 پاله هي كانى و شاره كه ي گرتـه
 با وهش ، بهر ده كان له ژيـر شاگرى
 تيشكى خوړه كه دا سوور هوونه وه و گياش

رهنگ زهردو تینوو ، پیړه و به وټو ناو
 به رده کاند ا بلاو به سوو فو وه ، ده تگوت
 به دواي شادا ده گه پین ، (شو) که
 چاو پټی شو وه هوو (هم) فو رمووی
 قومیک شای لی بکات ... هم شواته شی
 وه به لینی ره نگاو ره نگی فاشته کانی
 به غدا و ابو و نه هاته دی (.....
 به نه رمی به وه :-

- زه حمت نه هی تو زیک شات هی به ؟
 هم / (به ماناو) .. پیغمه به لام
 گرانه ۱۰۰۰۰

شو / هر گیز شای گرانم نه دیوه و
 نه بیستوه ۱۱۱۱۱

هم / شو ا دیت !!

شو / چوڼ ؟ ! ...

هم / به لینی به لهو هه ورازه ی شو
 بهر سواری کوئی خوتم بکه ی !

شو / (که له تینواندا به ریشان هو ..
 هی بهر کردنه وه ، وه که شو ی هه نگوینی

له داردا دوزیمه ته وه / -

- به لښن یی ! •

(مامه له که کوټای هات هم سوارو

نه ویش پېړو) •

۲- به خته وه ری

له ژیر شاتو وه که دا ، له گه ل شه مدا

وه ستا پور ، چاوی بریمو وه زه وی یی

فراو انه که و به دلنیایی به وه :

- زه وی به که زوره و جوتیاره کانیش

برسین !!

هم / (به لووت به رزی به وه) له وه ته ی

دنیا هه به هه روا پور و هه رواش ده یی

شه و / (که می به توره یی به وه) که واته

شه مان وه که شه پتان له شاگر دروست

کراون و شه و انیش له قور ...

هم / (که چاوه ریڅ وه لامیکی و انه پور

به تایبه تیش له بابایه کی روتله له

له کاتی که دا سمیلی بانه دا به ده نگیکی

هه ره شه شامپزه وه :

- پتزار سمایل (که پهاو کوژپکی
خوی هوو) کوشتیک مندالی روتله ی
هه تیوو کرد !!

ئه و/ سمایل مافی ژبانی له بایزر
ستانده وه ، ئه و ویزدانه شی به خوی
ره وانه بینی که پتویست هوو هه پتوی
له بهر خویبه وه (نه ک داوه شستی
سمایل ... وات لی هات خوین مژیک
هه ره شه ی پهاو کوشتنت پت بکات ؟)
ئه م/ چت گوت ؟! ها ... چ هوو ؟! ...
ئه و/ (به پت مننه تی به وه) شه وه ی
توو شه مسالی وه ک تو پت بیان ناخوشه!
ئه م/ (دانی له چیره وه نه بر دوو نه تگوت
کیچ که وتوته که ولیه وه ، نه مستی
به م لاو شه ولاد ا راده وه شان دو چاوه کانی
بهونه دوو په رداخ خوینی شال) وه ...
- (به نه رمی به وه) ده لئی چی ریچیک
هکسه وین و

ئەو/ ئەم قىسانە سىواون و (بەتەنیا
رىك ناكەوم) ئەكەي منىشيان لەگەڵ
خۆياندا كرده خەرك

ئەم/ لەكاتىكدا ئەمى كەفى ئەچە پاراندا
بەبە ... تە ... لا ... (ئەستى بەرد
ئەمانچەكەي ئەرەپەننى ، بەلام (ئەو)
خىراترەوو و هەلى كوتايە سەرى ،
گولەكانى رەوانەى رق خانەكەى
سىنگى (ئەم) كرد ... پاشان
ئەستىكى بەرپەشە زەرەكەيدا هەناو ،
روو و لوتكە سەربەتەمەكە ،
هەنگاوهكانى بەرەو ژيانىكى نىوى و
پەرمەترسى ، بەلام بەختەور گرىدا .

٣- چلورە

تەمەترسى مەرگە نەگەبەشتە بەر
پەنجەرەى خەزە خودى بەكانى ، (ئەم)
بەرى لىڤرە نەنە كرده وە ، لە و رۆژە وە

به دواي شوپنيكدا ده گه را ، هه رنه بي
خوستر بي و ميارى غه ريزه كانى گله بي
لى نهكهن . به لام (شه و) بي شه وه
سال و مانگ و روژى خوشى ميست ،
خوشنودى به روكه ش و فريووده رانه ك
سانى ره فز كردو هه ر به شه ش مننه تى
ناخوشى و ترس و مهرنگنه بوو .

شيستا زمستان به ريكه وت ، به مساوه
چند روژيك ، له به ر شاگردانى
شه كه وتيكدا ، كووى كردونه ته وه ...
(شه و) له به ر شه وه سهرى به
پيله كه ده خورا به (شه م) ي گوت ؛
- دهنگ و باسى شه ولا چى به ؟ .

شه م / (به ميژارى به وه) :

- زور سارده ، به فر شاه ژنو به ك
هاريوه ، پياو خوى له به ر رانگريست
..... (واديار بوو هه موو شتيك به
پيوانه ي خوده بي هيژه كه ي ده پيويست)
شه و / به رووپوشى كراوى چهند شيرو

رېږوى هېښايه وه و به لکـ
بېهېښيټه وه سهر رې) .

ټم / (به تاسوقه وه) که (به زېښن)

له نېگا و مزووتنه وه و تهنانست

دوگمې کراسه که شيدا به دى ده کرا :

— شيمتا له پاره تازه کي شـ

بوويتايه ... شاه ... که خوش هوو !

ټو / (له ناخيدا) ټو په نده ي هاته وه

بهر که ده لټي (که ر له کوږي که وتـ

کونده له کوږي دې اوه) ، به لام نه *

.... هر خيرا به نښکي تری به بېردا

هات (که رېک به پاره ي به فر کرپاښت)

شاقېبه ت هر شاو ده يبات ، ټه مه شي

پو زياد کرد ... ټه گهر خاوه ن که رېش

هر به پاره ي به فر گه وره و په روه رده

کر اښت) ، (شاخ که گرانه و نه شيـ

ټه نجاسي چه ندين سال ، به چه نـ

خوله کيک به گوږدرې !!!) .

ټم / پو کږي نه که ي ؟ ! هه مووي هـ

بۆ باخەلى خۆپە تى ... وەللا ئەنا من
 خۆم بۆ كەس ... (باويشكىك
 ئەمە ساردەكەي پى داپچرى و پىلوى
 چاۋەكانى پى گران كرد ...
 ئەو / (لەللى خۆپدا) (ھەر دەللى
 ھەمبەنەي پرخە پرخە) (بەپوونە ۋەي
 ئەمەكەي شاۋازى پرخەكانى پوونە
 سەمفونىيەي خەمى پىركردنە ۋەي ئەم
 شە ۋەي ... (ئەم) (پىش بەرە بەرە
 لەبەر چاۋپدا ئەپوۋ بە چلورەسەك و
 بەگوزەرەكانى شەكەوتەكەدا شۆپ
 ئەپوۋە ، كەنەك ھەر چىكە و چالەكان
 ھەموۋى بەجارىك پىخراپايە سە
 شاگرەكە ، بگرە خۆرىش دەرەكە و تايە
 ھەرنە دەتۋايە ۋە ... پاشان لە باۋەشى
 خەمىكى قولدا گىرەسايە ۋە و چوۋەناۋ
 شەلبوسى يادگارەكانىيە ۋە و دەپشان
 رىكەوتى شاۋا پى خەمە تى پىر
 كەوتە ۋە) .

((شەو)) شەو شەو وە کو بە دان
شەوی تر خەوی لی نە کەوت ، لە گەڵ
گزن گدا لە شەش کەوتە کە هاتە دەرو
هەستی بە وە نە دە کرد کە شەمشەو کە سی
لە گەڵدا بوو بێت ، تار پێگاکە ی لە گەڵدا
بە بێت ، بە لام درکی تورە یی یەك
چەقی بوو زمانى :

— نە فرەت لە تر سنوکی ، نە فرەت لە
کەوانوو یی شاگرە کان ، نە فرەت لە
هەموو شەو دارە نە زوکانەش کە لە ناو
شاگردا بەشکوکان گەش ناکە نە وە
خەلوزی خۆپەرستی تەبادا مۆتور بە
دە کەن .

١١

١٢

١٣

کە بە زە یی

((شەو)) کر پێکار بوو ، ((شەم)) بەش
بە لای هەندێ کە سی چاو قوچاوە وە ،
یان چەقە لی وەك و خۆپەرە ، شاعیری

چياو شتى واپوو ، به لām له زېږه وه
بازرگانېکې به ته زمونږى لوت و گوى و
خوشنودى رېږوارانى توله رېځگان
هيوو ... ته و روژه له مه پيدانى
کرځکاران توشى به ک هيوون ...

ته م / (به جامبازى به وه) :
- ته وه در اوسى هاوشارى به گنهم
نى به ؟ ! به رېږه لا ... هـــــــــ
ديارنيت ؟ ! لېمان هيوو ته ته ستېږه
سيوه پيل !!

ته و / (به خه به ساوى به وه) :
- سه لامه ت به وه لاهى هو خوت نه زانى
ژيا

ته م / (به له خوړاز هيوون و بېکه نينه وه) :
- پېى ناوې هرام ، هونايه له و هک
هه لگوشينه ت رزگار به م ؟ !!
هاسال و مندا

ته و / (به سه رسورمانه وه) :
- چوڼ !!! ؟ .

شەم / (لەكاتىكدە لىك بە لاشە وىلگە ىدا
دە ھاتە خواى) :

— كاريكى باشم دۆزىو تەو و قازانچى
زۆرە ، گوتم شىمە كۆنە دراوسىيىن ،
شەگەر بە شەرىكى
شەو / (بە گومانەو) :
— چى بە ؟ !

شەم / (بە چرپەو) ... بۆنايەى مە
ھاوبەشى مەينە قاچاغچى ھا ؟ !
شەو / (بە ماناوە) ... قاچاغچى
چى ؟ ! .

شەم / (بە پەلە) ... دە چىنە شەو
دىوو و ھەر جاريك

شەو / (بە تورپەسى بەو) ... شەو جۆرە
كارانە لە بۆ ھەى

شەم / (بە نىگەرانى بەو) ... بۆ ؟ !
چى تىدايە .

شەو / (بە تەواوى قەناعەتەو)
من وەكو تۆو شەمسالى وەكو تۆو

نامه وی به به
 برستی به که مدا ز آل بم و ... مال و
 مندا له که به خیانت به روه رده
 بکه و به و ریژه ی به پیکه وه م
 ناوه ، بیخه مه به رده ست
 پاشانیش به زیندووی بمرم و
 پاشانیش ده جار یکی تب
 ده سخه پوکه م پاشانیش
 پاشا قصه کانی به و ...
 گه پشتیوونه وه به رده می خه نجاره
 زه هر اوی به گه ووره که و
 روژه وه (به م) شیرو تیر (له و)
 ده سوئ و به قانونی پشتیوانه کانی
 (به و) تاوانپاره .
 (به و) رای کرد ، له گه لّ به وه شدا
 رقی (له م) نه ده پووه ، چونکه شایانی
 به وه نه بوو ، پویه زور زور به زه می
 پیدادا ده هاته وه ، به لام ده سه لاتی
 نه بوو به گه ر (به م) پش وه ک (به ممان)

غەرقى دەريايەك چۆتە
سەر كەلى شەيتان و بەھىچ
شېۋە يەك بەھىچ
• ھىچ

ۋ ۋ ۋ

خەزەنە ۋەرى ۱۹۸۷

دنیایلیک

« (۱۰۵) ده شت »

— به پتچه وانه ی زوربه ی خه لکی ده ستی
راستت کرده بالیفوکه ی ژیر سهرت ،
جگه ره به کیشیت خسته که لینی هه رنو
به نجه ی دۆره دریزو شاهه نویژی ده ستی
چه پ و هوو به میوانی لیوه کانست .
به هه موو هیژته وه مژیک ی قولت لی دا ،
سه بیریک ی سه عات که ت کرد ، چاوه ری
هوویت هه قاله که ت بپته ژوور و بپت
بلی ؛ (هه قال سه نگه ر تو حه ره سی) .
مژی خیرا خیرات لی هه لده گت سهرت
شاره زووت هوو تازووه ته واری به که به و
له کوّل خوئی به که یته وه ، پتیشهرکزی
میلی سه عات و مژی جگه ره که ت هوو .

ئەو ەي سەپىرى بەکردەي ئاسا ئەو ەي
لەيت دەخوئەندە ەو (بەقورم نەگرتەي
لەخەرە سيات جگەرە كەيشان قەدە غەيە)
دوكتە ئى جگەرە پەيش پەيشاى گرتى ، بە
نەويستى بە ەو كەرتىە ليدانە ەو
فەيمى يادگارە كانت :

(+ سەنگەر .. من ناتوانم ئەوانە
بلاۋەكە مە ەو .. خەز نەكەم تاشسارەزا
دەبم تۆم لەگەلدەي .
- جاپۆ نالەي تەو ەكو ترسم دەشكى ؟ !
+ باقسەي تۆيى تەكەي گومانەست
دەمەينەي ؟

- مەفرىن خان من نامەوي تۆرەت بەكەم ،
كفرە گەلتەشت لەگەلدەي بەكەم ! ؟
+ گەلتەي چى .. خۆتەگەر گەلتە بىي
بەچاوان ، بەلام :

- بەلام مەلامى ناوئەت تازە ەي
نەماو ەتە ەو ، ەهەقال و خۆشەويستى
بەكتەين) . پەرخەپەرخى ئەو ەهەقالەي

ته نیشته شه و رستانه ی پچرانده، به لای
 چه پدا ئاورپکت دایه وه به راستی
 شتیکی ناخوشه ، جاری واهه به لسه
 گهرمه ی خه وی شیرین به شاگات دینئ ،
 قسه ی خومانیش بی توژی تورپ وتونده ،
 هه زناکه ی بلئی ۰ کاکه گیان خووت
 وه رگپره سه رته نیشته ، له سه ر پشت
 خه وتن لره لرخت بی ده خات ، هه ردوینئ
 شه و له سه عاتیکا چوار جار به شاگای
 هیئای ، خوکتی وت ۰ هه قال ناگری
 له سه ر پشت نه خه وی زور به زرتی
 وتی ۰ ده توانی بچیته دهره وه بو خووت
 بهه وی . زورت لسه پره چه ند ساله
 (پهم) شه و شتانه ی ههرماوه . خو
 ناهه قیشی ناگری ، ده زانی له خیزاشتیکی
 شاسووده گهره بووه ، نیشته یان
 به روه رده یه ، شه و جوړه که سانه دللیان
 ناسکه و زوریش رایان له خوبانه ، ههر
 چه ند سه عاتیک له مه و بهر و بهر

ساراسته وځو پټی بلځی تکایه له سهر
پشت مه خه وه ، هیښاته سهر پزیشکی
وتت له کتابیکی پزیشکی شتیکی زور
سه یرم که وتوته بهرچاو .

ته وکات ته ویش خه ریکی چاک کردنسی
فتیلی چراکه بوو ، خیرا سهری بهرز
کرده وه وتی : ده توخوا بزائم زانستی
تازه چی پی به بو شیمه . له ناخته وه
هه ست به خوشی کرد دیاره ده یسه وی
گویت لی بگری ، ته وه چند مانگیکه
به به که وهن هه رگیز نه یویستووه قسه ت
لی بگری ، فرسه ت بوو ، وتست :
پزیشکیکی شینگلیزی نووسیویه تی -
نووستن له سهر پشت ده پیته بینینی
خه ونی ناخوش و خه وی بچر بچر . هیشتا
قسه کانت ته واو نه کردبوو که دایسه
تریکه ی پیکه نینیکی شیتانه به گالت
پی کرده وه ووتی (گوتم داخوا ده ری
عیلم ده رمانی موو هه روه رانسی
دیتیته وه) .

ئەو ھەقائەت پەككە لەوانەى كە
 پىرچى رووتاو تەو ، زۆر شەرم لەخۆى
 دەكات ، ھەز دەكات ئەگەر زانست
 نەتوانى دەزمانىك بدۆزىتەو ، ئەو
 ھەموو خەلكى سەريان پىرووتىتەو .
 ئەو ھەشت لاڭساپىيە ، چاك دەزانسى
 ھەريەكئ لەمالىك و ھەريەكە لەنىو
 پەردەپەكى جياوازاھاتوو ، ئەو ھەىكو
 كردوونەتەو ، ئەو رىپازەپە . لەدلى
 خۆشاوتت . . كورە باپوڭخۆى تىر پىرخە
 پىرخ بىكات ئەو قورپەسەرە ئەو ھەندەى
 ساردى و گەرمى دىو ، ئەو ھەندەى
 ھەورازو لىژ پىپو ھەقىەتى ئەگەر
 گالتەى بەقسەى ئىمەمانان بىست ،
 چەند رستەپەكى تر خۆيان خزانستە
 سەر شاشەى مېشكت (+ دەبىلى
 مشورى ئەو بخوڭ ، ئەو جارە ئەدەبىيات
 دوا كەوت . . ھەقائەت پەپەرۆشەن ،
 ئەگەر پىپارى لەناوېردنى ئىو

[illegible]

به رز کرده وه ، به فرین وینه ی نساو
 چو ارچیوه به ک هوو ، به سووچیکسی
 ژووره که هه لو اسرايوو عه باییکسی
 له خو شالاندیوو ، کوئی هلاوکر اوه ی
 هه لگرتیوو ، چه ند جاریک خو ی جولاند
 .. دو ایسی تاتوانای هه هوو
 هاواری کرد و ته کانیکسی به گوری دا چوار
 چیوه که ی شکاند ، چارشپوه که ی سووتاند
 هلاوکر اوه کانسی خسته که لینی هه ردوو
 مه مکی . ته نووره به کی ره ساسی و کراسیکی
 سیی کرده به ر ، به کسه ر هه نگاوی
 هه لگرت و له کو سپه ی نه رگا شاونیوو
 هوو توش هیواش هیواش به دو ایسه وه
 منوت نه کرد ، له سه ره تا هه
 په رتوو کخانه ، دوایی هوو مالی شیوه ،
 زه نگی نه رگا که ی لیذا ، دیاری هوو
 دایکت نامه چو کلیتیک هوو دایسه
 نه ستی به هی وه ستان هه نگاوی
 که وره تری هه لگرت ، شه ست مه تری

نه پېچايه وه .

له بهر هه رده رگايي به کيکي نه گرته
باوه ش تاده هات زوړترو تيز روژترو
نه بوون ، هيچت يو نه مایه وه هه لټکرده
نه رمه غار ، که له شاوي (که سک و مور)
سورانه وه ، به پانتايي شه قامه که
ريځ يان نه پيو ، تاگه پښتنه مه نزلگای
که ژال . به چوکدا هاتن ، کرنوشييان
يو که ژال بود ، که ژاليش گوليکي
سووري له يه خه داپوو له وان هاتنه
پيشه وه ، په نجه ي شاخيه نه فدي سينگي
تاگه پښته دلي ، به شه سپاي کيشايه وه
له بهر په رده سپي يه که ي بوکيني
ووشه ي شازادي نووسي ، خه شاماته که
شه وه نده زوړ بېوو نه تده تواني
به فريني هه قالت بخصيته بهر کاميرا ي
بيناته وه . به ليشاو په ره و سه کو ي
باخي شار هاتن . (صلاح جوهر) له بهر
سه کوکه وه ستا بوو ، هه رده

پشکووی نای زوږپاکه ، شه و سا بهر و
 هه و راز رو انیت له دوکهل کیشسه که
 گیرسایه وه ، شه وه ی چاوی شه بلسه ق
 کردی شه و ده نکه ته نیه بوو که لسه
 دوکهل کیشسه که داته کی ، هیواش
 هیواش بو لای تو نزم بووه و تاکه و ته
 بهر ده ست ، به فرین بوو سهرتاپا جلی
 ره ش بوو ، چاوه کانی کانی فرمیستک
 بوون ، ده ست چوه کلیده ، پرسیاره کانی بی
 وه لام مانه وه ، نه ستی بوو چه که که ت
 بردو بردی ، بوو به کوتریک سی و
 دای له شه قه ی بالی تاشه و کاته ش له
 هیچ حالی نه بووی ، پیلوه کانست
 د اگرتنه وه .

((+ هیندی که س زوږباش نیشانه

نه پیکن .

- جاتوخوا شه مه ش بوو قسه ، خو

نیشانه شکینی نه بوته زانست .

+ دیسان گالتت به قسته ی من هات .

چون زانستی نه ؟

- زانستی چی ؟ هر که سئ بیسه وی

ده بیته نیشانه شکن .

+ توش ؟ !! ..

- بو من چیمه ؟ .. نه ری وه لا حه ز

بهکم نه بیه باشتترین ..

+ کوره توخوا باسی خوت مه که ! ..

گواشه و حه زه ت ؟ مه گهر هر چه پانه که ی

جاران نه بیت که به سه د به رد کیلیکت

نه ده شکاند ..

- خانم من حه ز له چه ک ناکه م و نامه وی

بیمه نیشانه شکن (() .

پرخه به کی تر له په رده ی گوچکه کانت

زرنگانه وه ، به نه ویستی به وه به ره و

هه وراز چون سوچی ژووره کسه و

دوکه ل کیشه که و لاشه کرموله کسه ی

هه فاله که ت بهوونه به ک و نیمه نیکی

ترسناکیان نه هیئایه وه یاد ، نه ویش

نه و سه ندوقه بهو که ته رمی باوکتی

تیدا بوو .. کاتې څه به ری شه وه تان
پو هات بچن و ته رمی باوکت بهینه وه
تو مندالیکې (۶) سالن ———ووی
خز مه کانت که سیان جورته تی شه وه پان
نه ده کرد .. دایکت بی سله مینه وه ده
دیناری خسته گیرفانی کورته که که ی
رښگای شاریکی ناموو زمان بیانیسی
گرته بهر .

کاتې ته رمه که پان دابووه وه ده دینا —
ره که شیان لی سه ندیوو ، ښوواره
درهنگانیکې زستانیکې (۱۸) سال
له مه و بهر بوو که سه ندوکه که لسه
خانویکی قورپنی قه راغ شار به خیر
هاتنی لی کرا ، تابه پانی له توو و
دایکت زیاتر که سیکی تر نه بوو به
دیاری به وه ، له دایکت به ولاوه که سیکی
تر نه بوو بیلاویننیه وه ، عزت نه ده کرد
شه و دیمه نه ت بهته وه یاد بوچاریکسی
تریش چه ند رسته بی له شه رشیفی

مېشکت تورندی بوون .

((+ سه نگر من نايه ته بيرم هاوكت

له سه رچی کوژرا ؟

- ده مانچه به کی ژه نگاوی بیان له مالمان

دوژی به وه .

+ ده مانچه و به س ؟ !

- باشم له بیر نی به ، هنز ناکه م

له م باره به وه پرسیارم لی بکه ی .

+ شیمتا تیگه یستم بوچی هنز له چه ک

ناکه ی .

- به فرین خان خوم هنز له چه ک ناکه م،

دایکیشم هنزی لی ناکات ، عه پشه

بیوه ژن هه به تی و نیه تی من ، منیش

تاموم بکری دلی ناشکیتم توش چونی

لیک ده ده یته وه شاره زووی خوته)) .

جاریکی تر دوکه ل کی شه که ت خسته وه

کامیرای بیناییته وه ، شه و ده نکه

ته نیانه ی که له دوکه ل کی شه که وه

ده رده به پرین هه روا به شاسانی له بهر

چاوت وون نڊه بوون ، ته و کاتانه پيان
نه هينايه وه ياد که دايکت له مال نه ټوو
له شاگردان شاکرت نه کرڼه وه و هه موو
گيانت به ته نن ره تر نه بوو .. مندا الان
له ياري پي کيان نه ده کړدی ، وای لږ
هاتيوو له ترسي مندا الان نه تده ويټرا
له مال نه ريجي که به کرمانج کرمانج و
کورې عه يسه به دوکه تي راويست
نه نای ، گوساهي تو چي بوو باوکست
د ايکتی هه لگر ټوو ؟ !! ته و کسات
نه تده زانی (به دوکه تن) چي په ؟
به لام شيستا هيچت لاگرنگ نی په ، تا
ته و کاته ی به فرينشت خوښ نه ده ويست
به چاوښکی تر سه پري دايکت نه کړد ،
وای بو چووی هوپه که دايکته که تسوی
له ووشه ی مامه و خاله و پاپيره پي
به تر کړدوه ، به لام شيستا دايکست
هه موو شتيکه پوتو ، دايکت له هه موو
که س زووتر په يوه ندي توو به فرينسي

زانى تاوه كو شيمتا وورته ي ليئوه
نه هاتووه .

دايكت له هيج شتى ريگات لى ناگرى
ته نها ده ست له چك دان نه بى ، دياره
شه ويشر شاهه قى نى به كه نايه لى ده ست
له چك بده ي ، چك مالى كاول كرد و
له سه ره تاي ته مه نى تووشى بيوه ژن
كووشى كرد ، چك نه بيهشت بهه رى
خوشه ويستى بخوات .

جاريكى تر كاميراي بينات كرده
سوچى ژووره كه و پتلوه كانت داخستن ،
هزت نه كرد بو جاريكى تريش به فرين
بتدوينى . شه ونده ي تالى و سويى
چيشتووه ، ده ت ويست هه موويان بو
جاريكى تر له بيژينگ بده يته وه هه ر
چه ونده ي ده تكرد شه وه ي نيازت بهو
نه هاته سه ر شاشه ، ته نها يادگار يكى
مندالى نه بى كه به فرين به ده مانچوكه ي
باغه ترساندبووتى . . به ك دور جبار

ئەو رستەيەي بەفرين دووبارە
نەبوو، وە .

((خۆ ئەو نەمانجۆگەي باغەيە بوو
نەترس؟)) . ووشەي ھەڤال
رايچلەکاندي ، کە سەرت بەرز کردە وە
ھەڤالیکت بوو وتی :- ((ھەڤال
سەنگەر توو ھەرەسی)) .

یەك پێ کێل بوویتە وە نەستیکت
بوو کلاشنگوفە کە ت بەرد ، بەزە یەکت ھاتی
لە دلی خۆتە وە وتت ((خۆزیا شیمستا
بەفرين لە درزیکە وە چاوی لیم ھوايە)) .

تەلىسەم

« تەلىسەم قادىر خەلىقە »

ۋەك زېرەي زەنگى زە ۋارى ،
 كەرتى دوورو ھە ۋراز تە پىرى ،
 شاۋاتى يە بۆ ھە ۋارى ...
 ۋەك سۆزەي شەمشالى شۋانى ،
 نۆ پايىزى ، بەر بە يانى ،
 تە رۆيتە تەشتى خامۇش و
 بەرى تە كا لەنجەي جۋانى ...
 تەم دلە كوردانەي تېمەش ،
 زۆر تەمىكە كۆيلەيەتى خستۇتە
 زىر پىيە ۋە ۋە
 بانگى شارادى زۆر داۋە ،
 بە لام ھىشتا تەلىسەم رەشى خۇخۇرى و
 نوو بەرەكى بۆ تە شكاۋە ...

۱۹۸۵/۷/۲۴

دار نصمام

«دانا»

دار نه مامه که ی سینه ی پایزی
 خاکی جنراوم
 بالآ رووتله ی تاقه شایزی
 برج رنراوم
 نه بینم بالآت وه کو کیلی به رد
 ره قه له و رووته
 له ژیر پیتایه برچی خاوی زه رد
 خه زانی زووته
 ده تهینتی و ده تباره شه بای سه رده م
 تاکر نوش به ری
 زریانی پایز گپزه لوکه ی غم
 ده به وی همسری
 ته رزه و بارانی پایزی ستم
 گه لای وه راندی

نیگای هه وری ره ش چاره ی شومی ته م
 ره نگی به پ اندی
 شه و لق و چله ت که مانگی گولان
 لانه ی بولبول بوو
 تیا پدا شه مالتی به هاری دلان
 له ده ورو خول بوو
 شیمستاکه جار جار قه لیکی روویره ش
 تیا ده قیرینی
 زه پراتی جوانی هیوای دلی گه ش
 تیا ده شارینی
 شه و قه ده خاوه ت که کاتی به هار
 سه وزو پار اووو
 له مبه ری نیوان نیگای دوو دلدار
 به رده ی هه ناووو
 شیمستاکه وه ک خاکه ره نگی گوپراوه
 به سه رمای پاییز
 وابه لیزمه ی غم ته وئیل شور اووه
 وه ک بالای شاریز

شە و گە لا سە وزە ی ز اخاوی چاوی
جوتیارە کان بوو
شوخرنی ناخی قوئافی لای
دقدارە کان بوو
شیستا هەلۆه ریبو زە عیف و رەنگ زەرد
پێ خوستی ری یە
نیشانە یە بو بەرە ژان و دەرد
یە یامی پێ یە .

* * *

دار نە مامە کە ی سینە ی پایزی
خاکی جنراوم
منیش وینە ی تو وە کو تو زیزی
سە وزی رنراوم
منیش هیشتاکە قە دم کە م هیژە
رە گم تینووە
منیش ئە گەر چی خاکم بە پیژە
سە وزیم ون بوو
شیشتاکە منیش لە باخچە ی ژین دا
تە نیاو بی یارم

پایز له منیش چوو به قین دا
گه مته ی شان ارم
منیش وه کو تو ره شه بای مه مینه ت
ناخی هه ژ اندووم
غه می شه وگاری پایزی غوربه ت
گه شه ی شیو اندووم
ره گاژوی منیش به به ردی تاوان
پیشی گیراوه
له گویم بیستنی لرفه ی شه تاوان
پاساغ کراوه
منیش شیتاکه به هاری عومرم
نیچیری غه مه
دیداری خووری یاری دلگرم
پینخوری ته مه
منیش وه کو تو کرپوه ی زمستان
ده ورم ده ته نی
ده بی وه کو تو وه ک مه لی کوستان
هه لکه م به ته نی

دارنه مامه که م که ی هه زار نه سستان
 هاته دیدارت؟!
 که ی به هاری کورد هه لۆی کوردستان
 بووبه غه مخابرات؟!
 منیش بیدار که بو ژینی تازه
 بو ته وینی نوێ
 بو دیداری خۆر فرینی تازه
 بو نغینی نوێ *
 ته و سا پیکه نه جاوی که لای زۆر
 بو من هه لیسره
 دار نه مامه که هه رمنم غه مخور
 بووم وه رزه سهره
 منم وه کو تو ئیسته خه زانمه
 پایزی سه ردم
 زار او ی تالی نوێ گیانمه
 ناومه ته سه رده م

* نغین : سیبه ر ، نسرما یی .

تۆ باۋەرى

« ھەۋەراھان »

تۆ باۋەرى رىئى ھەۋەرى ،
گەرەمىن و كۆپىستانى شو انكارانى !
ھەنگاوان خوش دەكەى
زەردەى شاسۆو خۆرە تاوى
بەر بە يانى !
تارىكى ھەرامۆش دەكەى .
سەرە تاى بە ھارى سەۋزى
چرۆى گلوڧكى دارانى !
راۋنەرى توف و زىيان و
سەرماۋ كرىپتەۋى زىستانى !
تۆنە ورۆزى .
سامى دلى گۆرستانى !

تۆزەنگى كاروان و
مژدەى سەر قەتارى !
لە دە فەى سىنگى نىپە شە و
بەرە و گۆتچكەى كە سىكى
شە ونخون كىشا !!
تە پلى سەر كە وتن ... لى دە دەى !

★ ★ ★

شە تۆ پۇنى ،
شە مامۇكەى دە ستى
كىزۆلەى مەستانە وانى !
خپوخۆلى ،
خۆشى گولم ونپۇ مستانى !
تۆ قە قنە سى ... !!
لە گر كۆى دۆزە خدا
گە را دە نىسى !
هەر كە زانىت ،
مردن بە دواتا رادە كات
لە بە هە شتا خۆت گر دى دەى !!
بە شە سپايى دە سوتى و ...

چاوی خه و آلت لیك ده نئی |
كه خوآه میشه كهت
له جیهانیکی تازه دا
زیندو ده بیته وه
گیانیکی دی وه بهر ده نئی |

❖ ❖ ❖

(۱) قه قنه س : بالنده یه کی راهاتسووی
ناو شاگره و ناسوتی

نویافته‌های سید

یافت. ۱۹۸۷/۴/۹۶

- نووسینی / دیسل
- ده رهینانی/ خامه‌ی قه‌ندیل
- (پالنه‌وانه‌کان)
- شه‌هیدی به‌که‌م / سینه‌وبه‌ر
- شه‌هیدی دووهم / گول‌شختر
- به‌رنه‌ی به‌که‌م *
- کات / بیست و جواری نیسانه
- شوین / گورستانی سه‌یوانه
- دیکور / شاخو جه‌می روونه
- موسیقا / کسبه‌ی ده‌روونه
- شیکسموار / ره‌نجی کرتیکاره
- سیناریو/ شیش و شازاره

دهنگ / تهقه به !!
رووناکی / گرو کلبه به !!

واسنه و بهر
ده چرپینیته گوئی ته خته ر
سنه و بهر :

سنه مناسیوی ونه مدیوی
به لام له دلما زیوی !
وهك چون تو له یادی شیخ
ریشه یان هیئای له بیخ
له شهره ده رکسی سه را
شار به خوینتان شاورا

منیش له شاری به فرو خوین !
وهك سه ربازی بی سه رو شوین !
هویادی بیست و چواری چوار
رووبه رووی دوژمن بووم له شار
تاهیزی (به ربه ری) و (نازی)
گوللیکیان کرده پیشوازی !

وهكو تو له دوژمن بښ باك
خزاومه ته شاميزى خاك
گيانى خوم له لا هه رزانه
بو كاري وا سه ربه رزانه
چه پكښ گزنگم بښ په !
مژده ي گه پشته جڼ په !

* * *

گول شختره :
ته ي گيرؤله ي نازه نين
گزنگى شاري ته وين !
بوته ي په ك ده ننگ و باسين
هه رچه ند په كتر ناساسين !
هه ردوك پووينه قورباني
گهل و خاك و ساماني
هه ردوك سه ربازى وونين
گيرؤده ي په ك دوژمنين
زاده ي بېرو واده پووين
بو مهرگ شاماده پووين
توش مه دالياى ته و گه له ي

لە گەردنی ئەم گەلە ی !!
بۆ چاوی دوژمن ئێرکین .
لە سەر کوردستان مەلکین !!
هاکا هێزی ئازادی
لە گەل خۆی هانی شادی !

کا ۵۹

شیعاع "کارا"

پیشکەشە بە شەهید
(کاوێی خولە بە سەج)

ئەو مەزۆقە ی کە دایکی
هەموو ژینی . . تالی و شیرینی
بۆ تەرخان کرد
لە بێرستی بە تی و بۆ کە سی
رزگاری کرد
هەموو شەوی تەمناڵ بوو
لای لایە ی بۆ نە کرد
شەوانە دەنگی شەستێرە و شەوێ زەنگی
تۆمار نە کرد
لە نیۆ کۆلکە دارو ، کە لاوە دا

شادی و خوشی
بۆ شاماده کرد .
که چی زۆرداره کان
هێ به زه یی و چلکنه کان
له رۆژیک دا
لاشه ی گاوه یسان
بۆ دایکی به سته زمانی
له خویندا شه لال کرد .
مه پرسن گاوه
هۆچی خوینی نه ماوه ؟
سهیری کهن ،
له شی وه ک گول گه شاهه
به لام رهنگی خوینی سوورو شالی
له چاوی زۆرداره کاندای
به چی ماوه . . قهتیس ماوه .
مه لێن گاوه هێ نهنگه
ورته ی نایه
شه پۆلی نهنگی
له دهروونی هێ به زه ییه کاندای شالوسکاوه .

گیانی کاوہ
خوہر ماوہ
ہہ رگیز نامری
تہ وہ نیہ ، شاگری کاوہ لہ گیاندا
ہہ لگیر ساوہ)

۱۹۸۳/۱/۲۰
۴۳

ہہ والنامہ کی کتب

خەنوم نایە

«تەنیا»

«نانوم»

خەنوم نایە

تاشە و کاتە ی کوۆتری نیگات

لە ناو داوی پەچەت دایە

تاشە و کاتە ی مانگی چاوە

لە ژێر هەوری قوژت دایە

لە و کاتە وە بۆوم بەراوت

هەر چاوەرێم خەنوم نایە

خەنوم نایە :

تاشە و کاتە ی روژی روژم بەزیندوویی

لە ناو گوێرە کە ی شە و دایە

پشکوو تین و بلیسە و شاعر

لە ژېړ خوښى مردوو دايه
بەلېن ئە دەم گەر کوښتو ئە و روژه بى
تە عېبرى خە ونى کوښى من بە و جوړه بى
ماچېك لە لىو بيار ئە گرم
چاوېك لە چاوانى ئە بېرم
فرمېسكى چاوانى ئە بېرم
وانە زانن پاشان ئە نسوم
تازە چاوم وېك ناكه وڼ
ديسانە كه بى بەلېن ئە دەم
گەر کوښتو ئە و روژه بى
من جى بە جى گيانم ئە دەم .

۱۹۸۶

که سوت که ۹۰ که هیچ که ست نیه

« غزلیات فارسی خزان »

۹۰ ریزان که فارسیه ۰۰ « جمال محمد امین »

من خه ونم دیوه که که سوت نیت
من خه ونی به ک شه ستیره ی سورم نیود و
برز انگی چاوه کانم جووله ده کات و
که وشه کانم جووت ده بیت و
کویرم

شه گهر درو بلیم
من خه ونی شه و شه ستیره سورم
له کاتی بیداریا نیت
که سوت نیت
که سوت نیت
که سیکی تر
که سیکی باشتر

که سسّ که وه ک هیچ که س نیسه ،
وه ک هاوک نیه ، وه ک مروّی نیه

وه ک یه حیا نیه ، وه ک دایک نیه و
وه ک شه و که سه و ایه که پیویسته و ابیت و
بالاشی له دره خته کانی هانوری میعمار
به رزتره و

ره نگ و رووش

له ره نگ و رووی شیمام زه مانیش
روشنتره

له بر ایه که ی سیک جو اندیش ، که رویشته و
جلی پامه و انی پوشیه ، ناترسیّت و
ته نانه ت له سه ید جو اد خوشی ،
که ته و اوی

ژووره کانی مائی شیمه هی شه وه ن ،
ناترسیّت .

ناویشی وه کو شه وه و ایه که دایکم
له سه ره تاو کوّتایی توژدا
نزای بو ده کات

پا (قاضى القضاات) هـ

پا (حاجت الحاجات) هـ و

ده توانيت

هه موو وشه سه خته كانى ^{كښى} پولى سى يه م

هه چاوى نوقاو بهوښتته وه و

ده توانيت ته نانه ت هه ز اريش

هې ته وه ي كه م هكا ، له بهيست مليون

ده رهښت و

ده توانيت له دوكانى سه پيد جواد ،

هه رچه ندى گه ره كيه تى

شتومه ك به قه رز، بهيات و

ده توانيت كارىك هكات كه گلوپى (الله)

كه سه وز بوو :

وهك به پيانى سپيڅه ده م سه وز بوو

دووباره له شاسمانى مزگه وتلى

(مفتاحيان)

روشن بښته وه .

شاخ

رووناکی چەند خوڤە
 رووناکی چەند خوڤە و
 مەن چەند حەز دەکەم، کە بە حەیا
 بە کە عارە بانە ی چوار پێچکە ی هە بێت و
 چرایەکی لوکسی .
 مەن چەند حەز دەکەم
 لە سەر عارە بانە چوار پێچکە کە ی بە مەیا
 لە نیوان کالەک و شووتی بە کانسی
 دا بنیشم و
 لە دەووری مەیدانی (محمەد) سوری مە وە
 شاخ
 لە دەووری مەیدان سوری مە وە چەند خوڤە
 لە سەر بان نووستن چەند خوڤە
 چوێ بەخی (میلی) چەند خوڤە
 تامی بێبەسی چەند خوڤە
 سێنە مای فەردین چەند خوڤە و
 مەن چەند هەموو شتە خوڤە کانسم
 خوڤە دەویست و
 چەند حەز دەکەم

که سئ له دلشیه وه له گه ل شیمه به ،
له هه ناسه دانیشیا ده گه ل شیمه به
له بانگه و ازیشیا ده گه ل شیمه به .
که سئ که ریگا له هاتنیشی ناگیریت و
ناتوانریت

که له پچه ی له ده ست بکریت و
بخریت زیندانه وه
که سئ که له ژیر دره خته کوئه کانی به حیا
به چکه ی داناوه و

روژ به روژ
که وره ده بیت ، که وره تر ده بیت
که سئ له باران ، له ده نگی شوره شوری
باران ،

که سئ له ئاسمانی (توپخانه)
له شه وی شاگر بارانا دیت و

به رخوان راده خات و
شان دابه ش ده کات و
بیبھی دابه ش ده کات و
باخی میلی دابه ش ده کات و

شەربەتى كۆكە رەشە دابەش دەكات و
رۆژى ئاۋىۋوسىن دابەش دەكات و
پىلىتى نە خوشخانە دابەش دەكات و
چە كەمە لاسىتىكىە كان دابەش دەكات و
سېنە مائى فەردىن دابەش دەكات و
درختە كانى كچە كەى سەيد جواد
دابەش دەكات و
هە رشتىك كە هە لاۋى بېت دابەش دەكات و
بەشى شېمەش دەكات
من خە ونم بېنىۋە .

کجاف نہ نہ دہریا

”نہ نہ دہریا“ شاملو

۱۰۹ گیت ۲۰۰ ۵۵ لہو دہریا

یہ کئی ہوو ، یہ کئی نہ ہوو
جگہ لہ خودا ، ہیج ھو نہ ہوو
نہ نہ ستیرہ ، نہ ، سہروہ

مامہ سہ چرا گرپ و گول
بہ دوو گووپی، سوور و سول
دہ ست و پی کورت و گوشستن
ردین و روو ، سی و سورور
سہ بیلہ کہی خالی و سہ رد
دلی پر لہ شمش و دہ رد ...
دہر گای باخی داخستہو

له بهر ، ده رگا دانیش — تپوو

— مامه سه چرا کوا کورانشه ؟

هه هان له ده ریتا رولّه کانم !

کچانی پوری ده ریاو کورانم ،

هه ز له یه ک ده گهن

مندالان ، شیواران دیر به دیر

دینه وه ، ماندوو ، و ، — سردوو

له سه ر کار له شیان کوتراو

ده ستیان پر بلوق ! ...

جل و به رگیان بیس و خولاوی

به پی خاوسی و ، قورپاوی

داده نیشن به دل تهنگی !

له لیواری ده ریا له سه ر به ردی

شه و ، تاحیه ی به گریان

خه و پیتو ناچیته چاویان

له نیو ده ریا ی ساردو سویر

ده ریژن ، فرمیسک گلور گلور ...

ده خوینن ؛ شاخ چ دلسوتین چ خوش ؛

کچانی نه نه ده ریا

ماله که مان ساردو تاریکه
 هیو امان به خودایه
 شومیدمان به شیوه یه
 کووره کان ، کوژانه وه ، ساردبوونه وه
 گژو گیا ، زهرده لگه ران
 پیکه نین بوون به گریان ؟
 له نیو سه حرا ، شیواران
 دهنگی کوژترو قه ل نایه
 له سه ر ته پۆلکه ، شه وان
 حیلکه ی شه سپ ... نایه
 شیترا ! له شاری سروه وه
 سواره به غار نایه ...
 شیترا ! مانگه شه و نی به
 مال پیتی تییدا نه ما
 روستم له شانامه دا نه ما .
 له سه ر زه وی ، که دیو
 خوین نه مژئی ، پیاو نه کوژی ؟؟؟
 شیترا ! به سواری ره خرنایه !! .
 له عاسمانه وه باران نه باری

که ده لَین دوژمنی رووناکی به ...
وانی به ،

دوژمنی تاریکی به !!
کچانی نه نه نه ریا

له سهر زه ویدا عیشق نه ما
له میژه مالی کوکړدوته وه ! ...
شیر : وه کو جاران عیشق و
وه فا نه ماوه

له کتیبشدا شتی وانه ماوه
دنیا زیندانه ... نه عیشق و نه نومید
تا بری چاو دنیا مردووه !!
نه نومیدیک ، چ نومید ؟
به خودا حه یفه له نومید
نه چرایه ک ، چ چرا ؟

مه گهر ، چاکه نه بینریت ؟
نه سلاویک ، چ سلاو ؟
هه موو تینو به خوینی به ک !
نه شادیه ک ، چ شادی ؟

مه گهر خه دیللی ؟ ! ...

— کجانی نه نه نه ریا :
 ره شه لگه رڼا ، دل و نه روونمان
 به شپوه به ، هیوامان
 چه سیره ژي راخرمان
 نان و پیوازه ، خوارنمان !
 هاتنی شپوه هوپه .
 شاه دانی شپوه به
 شادی ده گیریتته وه
 خه م ، ده گوژیتته وه
 شتر ، دتی وه کو جاران نی به
 شاه که ی خوش و روون نی به
 شستا جووتیار له سر شاه
 ده کوژی ، ژن و پیاو !
 هاره ل و هارپی ده کوژی .
 له سر دلۆپي شاه خوین ده مژی
 لاشه کان ده گهنن
 خه رمان شاگر ده دهن !!
 به سر داره وه پیاو کوژی پیچاره
 زه ق ، زه ق ده پروانیتته خه و

چی دەوی؟ کە وتۆتە فکری خودا؟
نە برا، چاۋ لە ھەورە بە لکو باران
بەباری!

زەوی و زارە کە ی دابگری
نە گەر باران بەباری؟
کوشت و گوشتار نە شـوـۆـری
ساخوا بکا بەباری...

— کورانی مامە سەحرا
بێنە سەر لێواری دەریا
با، و، ھەورو ھەللا
نە چیژن سوپری دەریا
— — — — —

— کچانی نەنە دەریا لە بن شاو
دائەنیشن مەست و بێ ھۆش
دل، خوش و مەست و سەرخوش
کراسی قەوزە دەپۆشن
بە خوشی بەو تێنە کوژن
... بیکەو، نە خوینن بەکاوە خو:
کورانی مامە سەحرا،

ليئونان وه كو نه هاته

يوگه يئسيتن به ئيسوه :

رځق دوور خوښ و زه كاته

فرميسكى شپوه دهرياي سوپر كرد

به ختمان بوو به زووخاو ، و دهر د

فرميسكتان سوپره

مه يكه نه دهرياه

ته گهر سوپرتر بيت شاي دهريا

شاتانمانداتى نه نه دهريا

ئيتير ، ئيمه شاقيامهت خه مبارين

هه تا هه تايه

فرميسك ده بارئين .

مه گهر ... ديوار مشكى نى به ؟

مه گهر ... مشك گوڤى نى به ؟

خه بهر ، ده گاته گوڤى پوورى

دل پيسه لى مان نابوورى ...

* * *

هه وره كان ده گرمين

باران به ليشاو ده بارئين

نەرىيا شەپۆل نەدا
 با ... نەتان با ...
 دوورتان نەخاتەو
 لىك مان جوئ دەكاتەو
 - كوران :
 خەيف ... جگە لەهاژەى با
 هېچ نەنگى بەگوئى ناگا
 دل خەمبارو بەرۆشە
 چاوەرىقى قەلدارى بەجوئە
 دنيا تارىك و لىلە
 گوئى لەشەپۆل ...
 فرمىسكىيان وىللە !!
 ھەر ، لەزەوى تا عاسمان
 نەنگ ، ناگاتە گوئىيان
 نەسرتەيە ،
 نەورتە .
 نەئەستىرە
 نەسروە
 نەشەپۆل و

نه جريوه !
له ژيړ ميچي هم دنيايه دا
هيچ نه بوو
جگه له خودا
جگه له خودا .

چار زه لاه گېنييه كندا

«ج. حاله»

په رڼه ي په كه م /

ديكور/ لای چې پ و راستی شانوكه وینه ی
كه لاهه ی پاشماوه ی دیرینه په كه ستون و
دیواری نیوه زیاتر وووخواوه .
پشته وه ی شانۆ به رڼه و امی هه مان
تابلویه ته نها گردولكه په ك هه یسه
رووبه رووی ته ماشاكه رانه . له شاستی
ته پولكه كه ره نگی سیی به دی ده كړی ،
ته وی تر هه مووی ره نگی ره شوپوړو...
زیاتر نیشاندی پایزیکي خه ماوی و
كه فسوونباوی په یاجیهانیکی پشاش
هوومه له رزه یسه .

چوار زه لام له نيو په ك گونښه
 (گووښك) دان . (ده بې چنښد
 گونښه په ك ليك بدرې) له شاستي
 سينه پاندا به ده سرازه په ك شه ته ك
 دراوڼ . شانپان به په كه وه چه سپاوه
 باز نه په كيان پېك هېناوه . لسه
 ناوه راستي شانوكه ن . زه لامې چوارم
 پشتي وه دووهم رووي له ته ماشاكه رانه
 سې بهم له ده سته چه پ و په كه م لسه
 ده سته راستي شانوكه ن .

په ك ده قيقه تاريخي (به شاهه ننگيكي
 شرام) : چه پ و راستي شانوكه
 پېكه وه روښن ده كړې پاشان پشته وه
 (په ك ده قيقه) . شاهه ننگه كه زياد
 ده كړې . نوورپكي تووند نه كته ره كان
 (تارانده په ك هاوښه ندازه و هاوښه مهنن
 ۲۵-۳۰) هوښيار نه كاته وه يسه ك
 (ده قيقه) چاو نه تروكېښن و مليان
 پاته نه و مهريان به شانپاندا

شە ھېنسن .

جوولە زياتر بە سەر و شتواندنسى

شپوھيسە .

شاخاوتنیش زۆرىەى بە ھەماسە ۋە يە .

زە لامى يەكەم / شای . رووناكى تووند

چاوم شازار دەدا .

زە لامى نووھم / بە تاريكى راھاتووین .

زە لامى سى يەم / چەند خوش بوو شەگەر

شەم رووناكى يە ھەتا ھەتايە ھوايە .

زە لامى جوارەم / وتووينا تاتاريكى

نە ھېنى قەبرى رووناكى نازانى بەلام

کوا رووناكى؟ شەم رووناكى يەسە

شەفسانە يە رووکەشە شپە لىسە

ھەقىقەتدا ھەر لەتاريكى و لەشە ۋە

زەنگا شەژين .

زە لامى يەكەم / ھەرچەندە ھەقىقەت

زۆرىەى كات لە پشت پەردە يە . بەلام

پرسپاريك ھەميشە لەمیشكەمدا

شەجوولئى . شپە بو ھاتووینەتسە

دونيـاوه ؟ .

دووه م / مه گهر شيمه روژي له دايـك

هروني خوځمان له بهر ماوه ؟ !

سئ به م / كئ ته زانئ شيمه هـو وا

پيـكه وه لكاوين ؟

چو اره م / كئ يادگارتي پيش هاتنه

دونيـاوه ي ته زانئ كه رابردووي چـون

به هـه ربردووه ؟

به كه م / رابردوو ماناي چي به ؟

دووه م / رابردوو مردويهك هوو چه نده ها

سـاله نيژراوه ، هيچ شوينده واريـكي

نه ماوه ، گوړي له هـه ر زه وي

سـراوه ته وه .

سئ به م / نه خير ، وانيه رابـردوو

مردويه كي زيندووه نيوه گيانـه

هه ميشه به كول مانـه وه به .

چو اره م / رابردووي چي شيمه نه هـيـچ

شتيـك پيش هاتنمان ته زانين نه دواي

رويشـتنمان ، شيمه هه ميشه لـه

• شاوه راسته وه ده ست پی ده که یسن

• زنجیره یه کی پجر او یسن

سئ یه م / راسته بازنه یه کی ترزاو یسن

به لآم ده ورو به ر و انیشان شـــــــه د ا

(سهری شه سوور پینی به چه پ و راستدا)

• که پپش شیمه ژیان هه بووه

دووه م / ژیان (هزه یه ک) که لاوه یه

ویرانه یه ، شه وه ی شه مرق دروستی

ده که ی سبه ی ژیله مو یه ژیله مو.....

یه که م / واته توره که ی زه مان تۆز قالیك

له شه زمونه کانمان هه لئه گری و شه ی ها

(سهری بلند ده گاته وه) بسۆ دوور

• سو دوور

چواره م / بر ایاں شیمه کوری شیمستاین

• به پیریك له خو مان بکه ینه وه

سوییه م / راست ده کا ها بیینه سهر

• کی شه ی ینه په تی خو مان

دووه م / مروق چهند پیی خوشـــــــه

ده رباره ی را بر دووی خه لك قسه بکات

یه که م / راسته بو شه وه ی تالی ژیا نی
خوی له بیر بچیته وه له ناخویشی یه کانی
شه وانی تر له ززه ت وه ربگری .
چواره م / یانی هه می شه له خه پالیدا
بژین ، که واته شیمه هه می شه نیوه
زیندووین .

سۆ یه م / به لām من شه —————
قه پیلخه یه هه می شه شانارم شه دا
شه لیم یاهه مووو بیته ده ریا هه موو
بگونجین .

یه که م / به لئی که رمای له شی شیمه
یه ک نیه که واته ده روونمانیش جیاوازه .
دووه م / هه رچه نده شیمه له یه ک دایک و
هاوکی ن به لām چوار جیهانی تایبه تین
هه ریه که و جیهانیکی خوی هه یه .

سۆ یه م / به لām شیمتا گرنگه . شیمتا
شیمتا شه بی قبول که یه که ژیا نمان
شاوایه .

یه که م / به لئی شیمتا گرنگه . شیمتا

چی بکه یسن ؟

جواره م / شیتا دیننه سر شه وه ی
هه رکه سه و شه یه وی چی بکات و چوون
هزی !

دووه م / مه گه ر مروڤ به ده ستی خوڤه تی
چوون هزی ، شیمه هه میسه به بی شه وه ی
هه ست بکه یین ژیاوین ، ژیاوین به بی
شه وه ی هزی انین لیخوپ اوین .

سی یه م / به لی شیمه هه میسه دیسل
بووین وه دیلین دیلی نه ریت وده ستورو
هه زاره ها شتی پرووچی تر .

یه که م / له بهر شه وه ی شیمه هه میسه
رابردومان له لاپروژ بووه هه رشته و
شه ونده بهر زمان کردوته وه تارانه ی
په رستن .

جواره م / به لام شه مرو هچ شتیک له لای
من پیروژ نیه هه موو شت ساده وساکاره ،
دووه م / نه خیر وانیه چونکه شیمه به
بی شه وه ی خوومان هزی انین رابردوو له

میشکماندا چئی گرتوووه و نیشتوووه و
بنی شاه ته وه .

سئ به م / که و آهوه ر ابردوو زیان و
قازانجی هه به .

چوارهم / به لām من وهك و شتیكسی
ساده و بی گیان هه لی نه سه نگینم و
رهفتاری له هه ل نه که م .

به که م / خوزگه له کیشه و گرفتاریه—
کانمان به بی گوی دانه ر ابردوو
داوه ریمان ده کرد .

دووهم / ر ابردوو سیه ره که هه میسه
به دوامانه وه به .

سئ به م / که و آهوه رزگار بوونمان
نی به له ده ستی .

چوارهم / وه رن براینه پاکوری شه میرو
بین و بیرئ له خۆمان که بینه وه .

به که م / که چۆن له م بیشکه به به
نه سرازه شه تهك دراوین .

دووهم / مه لی بیشکه بلئ گوونیسه

هه رشته و به ناوی خوێ بهانگه بکـ
نه وهك به ناویکی داتاشراوی كه .

سێ به م / ناحهقی مه گره شیمه واته
مروڤ به وه سف کردن یا شو بهانـ
راهاتووین ، خوومان گرتوو ، زوړشت
به ناوی خوږه وه بهانگه ناکه یـ .

چوارهم / به لێ شیمه هه میسه له وه سف
کردنا شان این هه تا درو له گه ل زوړشتا
نه که یـ له گه ل خوومان درو نه که یـ
یانێ فیل له خوومان نه که یـ .

په که م / به لێ شیمه دروژنیـ و
گه وره ترین مزه ویری حه قیقه ته کانین .
دووهم / شیمه فرچکمان به ناو لیـان
گرتوو هه ر له خوومانه وه ناو له شـت
نه نیـین به یـ ته وه ی بهیر بکه یـنه وه که
ته و شته لایهقی ته و ناوه ی هه یه یان
نـه .

سویهم / هه ر ته وه ندەش ناومان لیـنا
شیر ته بیته مۆریك و پیوه ی ته لکـ و

لئی نایبسته وه .

جواره م / به لکو شه بهتته قالیبسک ،
شه بهتته نمونه بهک بیجگه له و شیوه به
ناتوانین ته ماشاکه بین ، ناتوانین
بیر بکه بهنه وه ، ناتوانین بهناسین ،
شای چه ند که لله رهق و کورت بهینین .
به که م / تو بهلئی بهو شاسان کردنه وه
نه بی شه م ناولینانه بهو شه وه ی زووتر
تیبگه بین و شاسانتر هه لئس و کسه وت
که بین له گه ل ده ورو بهر .

سویه م / به لئ شاسانی ده کاته وه به لام
ناوه که هه تا هه تایی نیه چونکه کسه
ناوه پوک گوپا شه بی شیوه ش بهگوری .
جواره م / به لام ناولینان ناهن قالیبکی
به سته لۆکی بی چونکه به درپژایی
زه مان شه و ناوه کاکلی خوی له ده ست
شه دا .

دووه م / مانی شه مرپۆ ناوم شتیکیه و
سبه ی ناوم شتیکی که به .

سٽيه م / به لئ توش ته گوڙي بهه لام
گوڙانه كه ي تو و اته جولانه كه ي تنسو
هيڻنه هيو اش به گوڙه ي ته مه نيت
نالهاره .

به كه م / گوڙان گوڙاني جي مروڻ هه
سه عات و له سه ر بير يكه .
جواره م / نه گوڙان به وشپوه به . به لكو
مروڻ نيوه پوڪي مروڻايه تي خوي لسه
ده ست بداو به ره و ڙيان يكي شاهه لي و
درندان به چي .

سٽيه م / مه گهر گهستا وه ڪو شاهه ل
ناڙين هه رجي به ڪ ته خوڻين ، له ڙين سر
خومان ته پين . وه ڪ و چوار شاهه ل له
ته ويله به ڪ به ستر اوڀنه ته وه .
به كه م / به لئ ڙيان يكي ڪوله مهر گي و
نالهاره .

دووه م / باشه جي بکهين جي ؟
سٽيه م / به ڪ بگرين و بهين به به ڪ يا
له به ڪ جيا بهينه وه .

چوارەم / بایەك بگرین ئەگەر تانیوەی
ریش بێ چونکە چارە نووسمان وایە
لەو شەو و لایە هەرکە سەو بۆ خووی
هەول بەدا لەم بارە رزگاری بێ .

یەکم / شێمە هەموومان لەناو یەک
چلپاوی ئەگەر زوو هەولێک نە دەین
هەموومان سەرونگون دەکا .

سێهەم / بایەك بگرین و بکەوین
جـوولە .

چوارەم / بەلێ هەر چوێ بێ دەهێ لەو
بەستۆیە سەرکەوین ئەو کاتی
دەسترازی کە بۆخووی دەکرێتە وە و ئازاد
دەبین .

نووەم / من هیچ بەستۆیەك نابینم چون
بجولیم بە کام لادا بجولیم ؟

چوارەم / بەلام بەستێهە ئەو هەورازی
کە وایارە شێمە هەر سێکمان
دە ی بینین تۆش کە و تێتە جولە
دە ی بینن .

به که م / شیتا له پشت سه رته .
 سویم / نهی پروات به شیمه هه بی .
 دووهم / بوته بی (هه لوه سته به ک) من
 پروام به هیچ شتیک نی به .
 به که م / به لام ده بی له م وه زعه رزگار مان بی .
 چواره م / به به ک بگرین ته گهر شانیه وی
 ریش بی ته مه بچوکتترین چاره سه ره .
 سویم / من ده لیم به لای مندا بسوورین
 به که م / نه خیر به لای مندا .
 چواره م / جووله کردن ته م لاو ته و لای
 نه هه میسه بو پیشه وه به (ده ست
 ده کات به سه رته کانن و جموچول کردن)
 له و کاتی زه لای سویم ده جوولسی و
 به که م ده جوولسی و دووهم به دوولیه وه
 ده ست ده کا به جووله کردن به سه ر
 ته کاندانه و ورده و ورده سه ره و
 پشته وه ی شانۆ بزر ده بی .

گہرائی کی فہم فہم

ہر ایک کی بہرہ ریز نہ فہم فہم کی شوینہ واری
(جہم جہم بہ بیتان) ی پیشکش کر دووین •
لہ گہ ل سو پاسماندا ہو شو و ہر ایک •
والیہ دا گورانی بارانہ پیشکش
نہ کہ بین •

فہم فہم

بارانہ

- شہری - یاخوا شہ سپہ رہش
- بارہ ہی - ہہ روا ہی نال ہی •
حالی خانت بہ ک—وڑدا
- بارہ ہی - بہ ک—وڑو خال ہی •

هه ی بارانه و بارانه

— جا — هه و ای بارانه ی تازه •

به زه حه تی مه ز انسه

ته شریف بیته دهروازه •

ته گهر گوله ش هاتسه وه

— ههر — بلی برامه و سه ربازه •

شاغای حه مه ره شید خسان

مال له وینه و داروغسان

هه زار سواری نه گه له

وه ی پاک ی برینه و له شسان

یان به که ژاوه دینیم

یلن به توپ و تانگی ته لمان •

هه ی بارانه و بارانه

— جا — هه و ای چۆمی سالح شوا

له سه ر سینگ ی نازدار ی

— جا — به خود اگاهاره ی برینه وه •

— چه که م هوشم نه ماره —

حه مه ره شید خلن فره موی

— جا — بویم بان (گه) که ن هه مه ده مین

ئە و لە شکرە ی نە شکیفنی
- خو- وە ک جوان دەستی نە کەم شین
خە مە دە مین خان فەرمانی
- جا- تۆ دە لۆی چی کاکە ؟
ئە و قسانە ی ئە تۆ دە یکە
- خو- بە خودای پاکم پێ چاکە
خە جە مە سە گە هیچ نیسە
چونکە ئالوودە ی توریاکە
هە ی بارانە و بارانە
- جا- هە وای بارانە ی دویننی
بالام بە و بالای گرتنی
- جا- دوو قامک کورتی دیننی
- بارە بی لە منت نە ستیننی -

دە وری شیخ مەحمود بگپێری بە بەشداری
کردنی (ئولیفەر ریدو عمر شەریف و
بەرتلاند کیسترو مایکل کین) • بودجە ی
فلیمه کە ش بە ملیون و نیویٲسک دۆلار
تەخمین کراوە •

تافه ماله کده

ده شته ساره ۱۹۹۱ !

هؤ جئ به جئ کرنی پروژہ ی شاه دان
کرنه وه ، رژیمی عیراق هاوینی رابردو
که وته ویران کرنی سه رانسه ری
گونده کانی گوردستان !!! شسه وه ی
ده سته پی گه پشت ویرانی کره !!
ده شته ساره زور گوندي تییدا
نه ماو هه رهه مووی ویران کرا . گوندي
(کانی سیلکه ی به رخ) نزیك سه رای
سوبحان شاه . ماوه به ک پاش چوّل کرنی
هیژی رژیم به شوفه ل و گه له جاشیکی
شاوچه که وه ده جن هؤ ویران کرنی
(کانی سیلکه) ، نه که وته ویران کردنو
روخاندن و ته قاننده وه هه ———

ماله كان . پيويسته ليڙه دا شه وهش
هليين كه جاشيكي زوري (كانيه پيلكه)
خوي به شدار هوون له ويرا انكرنسي
گونه كه بيان دا .

سه گيكي تهره كيول له خانويه كدا
هو ، كه شوږه له كه روو ده كاتبه
ماله كه و بپروخيئي ، سه گه كه زور به
توندي چوند جاريك خوي هله ده داو ،
به لاماري ده مي شوږه له كه ده دات !!!
چه نابي فهرمانده ي سويپاكي رزيتم
روو له جاشه كان ده كاو ده لي : شه و
سه گه هوچي واده كات ؟ هوچي به لاماري
شوږه له كه ده دات ؟ جاشه كانيه
ده لين : شه وه توتكه كاني له وماله دان
كه شيستا به تهمان بپروخيئن !!!
جاشه كان هرچند هه ول ده دن ناشوانن
سه گه كه نور بڅنه وه .

چه نابي فهرمانده ي هپزه ويرا انكره كه ي
رزيتم ، روو له جاشه كان ده كات و ده لي :

شە و سە گە دىفاع لە كولانە و بە چكە كانى
خۆى دەكات ، بە لām شىوہ خۆتـــــــى
گوندى كەى خۆتان دە پووختىن !!! لوى
گە رپن ، شە و مالىە مە پووختىن كە توتكە
سە گە كانى تپدن . ھەموو گوندى كە
و پۆران دەكەن و شە و شاقە مالىە
دە مەنپتە وە !

شىمە چۆنىەتى شەم رووداوە ميان لە
چەند ھەرايەكى پيشمەرگە وەرگرت ،
شە گەر چى لە چەند لايەكى تریشە وە
ھەمان رووداومان پيستە وە . ھىچ
تەعليقێك نەهەين و تەنھا دیمەنسى
گوندى و پۆرانكراوە كە و خۆفرۆشەكان و
سە گيێك كە دىفاع لە لانە و بە چكە كانى
دەكات ، دینینە پيش چاو !

بىر تىپ

<u>لایىھە</u>	<u>مەبەت</u>
۱	بىرۈزىيىسى ...
۱۱	گەرەكلىك ... سەرگەختى پەننىيەتلىرىگە ..
۱۴	<u>جىرۇك و لىندوان</u> قۇمىرى ...
۲۶	خۇزگە خىلر زوو ...
۴۳	كىنە و رەقلىكى بىرۈزى ...
۴۷	ئەم و ئەو ...
۶۰	دۇنيائىكى تىر ...

ھۆنەر اۋە

۷۶	تەلىم ...
۷۷	دارىنە مام
۸۲	تۆ باۋەرى ...
۸۵	ئۆپەرىتى شەھىد ...
۸۹	كاۋە ...
۹۲	خەۋم نايە ...

وہرگپان

- ۹۴ کہ منی کہ وہک ہیج کہ سرنیہ .
۱۰۱ کچانی نہ نہ دہریا ...

شانو نامہ

- ۱۱۱ جوار زہ لام ...

فولکلور

- ۱۲۴ ہارانہ ...

- ۱۲۷ پروژہ ی فلیمنک ...

- ۱۲۹ تاقہ مالہ کہی دہشتی

- شارہ زوور

QENDÎL

Govarêky

Edebi_Roşnbirîi Serbexoye

naw be naw derdeçê

Jimare «3» kanonî yakam..1987

نرخى ٧٥٠ قلمه

م / راسته بۆ شەوئى تاللى ژيانى
لەبىر بچىتەو لە ناخوشى يەكانى
انى تر لەزەت وەربگرى .

م / يانى ھەميشە لەخەيالدا
ن ، كەواتە ئىمە ھەميشە نىو
نووين .

م / بەلامن ئىمە
يلغەيە ھەميشە ئازارم ئىمەدا
ئىم ياهەموو بىنەدەريا ھەموو
نجين .

م / بەللى گەرمائ لەشى ئىمە
نىيە كەواتە دەروونمانىش جياوازە .
م / ھەرچەندە ئىمە لەيەك دايەك و
كىن بەلام چوار جىھانى تايەتەين
يەكە و جىھانىكى خۆي ھەيە .

م / بەلام ئىستا گرنگە . ئىستا
ستا شەبى قبول كەين كە ژيانمان
ايە .

م / بەللى ئىستا گرنگە . ئىستا

شەھىن .

جولە زياتر بەسەر و شىواندننى
شىوہيە .

شاخاوتنىش زۆرەي بەھەماسەوہ يە .
زەلامى يەكەم / شاي . رووناكى تووند
چاوم ئازار دەدا .

زەلامى دووہم / بەتاريكى راھاتووين .
زەلامى سى يەم / چەند خوش بوو شەگەر
ئەم رووناكى يە ھەتەتايە بوایە .
زەلامى چوارەم / وتوويەك تاتاريكى
نەبىنى قەدرى رووناكى نازانى بەلام
كوا رووناكى؟ ئەم رووناكى يە
ئەفسانەيە رووكەشە ئىمە لىمە
ھەقىقەتدا ھەر لەتاريكى و لەشەوہ
زەنگا شەژين .

زەلامى يەكەم / ھەرچەندە ھەقىقەت
زۆرەي كات لەپشت پەردەيە . بەلام
پرسىارەك ھەميشە لەمىشكەمدا
شەجوللى . ئىمە بۆ ھاتووينەتەسە